

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.549 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Problemi slovenskega kmeta

Nekoliko kasneje kot v drugih državah se je pojavila tudi pri nas svetovna gospodarska kriza, katera je imela svoj izvor predvsem v agrarni krizi. Vedno bolj čutimo posledice te krize, ki je slovenske kmete zadela tem bolj, ker so v mnogočem naši pridelki in izdelki vezani na izvoz. Omenjamo samo lesni izvoz, ki tvori najvažnejši del slovenskega izvoza in od katerega živi velik del našega prebivalstva. Nadalje omenjamo n. pr. še izvoz umetnih gnojil, katera kljub naši domači kmetijski zaostanosti še vedno izvažamo. Pa bi lahko naše kmetijstvo porabilo vse te proizvode, če bi se konsum umetnih gnojil le količkaj dvignil na nivo, ki bi bil sličen avstrijskemu. Še več, ustanavljati bi bilo treba nove tvornice za kritje dejanskih potreb.

Ne prezivljaj pa krize samo trgovina, obrt in industrija. V vedno večji meri jo čuti tudi naš delavec, ki vedno bolj zapada v brezposelnost. Najbolj pa trpi steber našega gospodarstva, kmetički stan.

Kriza naše kmetijske proizvodnje ni nov pojav. Že pred leti je dr. Krek pisal »Črne bukve« kmetijskega stanu. Tedaj, v osemdesetih in devetdesetih letih preteklega stoletja smo doživljali v Srednji Evropi kmetijsko krizo, ki je poglajala na boben in prisilila k izseljevanju toliko naših ljudi v glavnem je tedaj kriza nastala s pritegnitvijo ogromnih zemljišč Unije, Kanade in južne Amerike, deloma tudi južne Rusije k kmetijski produkciji. V teh krajih so naravno produkcijski stroški bili znatno manjši kakor pri nas in je prekomorska konkurenca ubijala naše kmetovalce.

Po vojni smo zaradi skušenj, pridobljenih v svetovni vojni, zopet doživeli povečanje kmetijske proizvodnje v krajih naše države. Poleg tega smo v naši sosesčini videli, kako podpirajo nazadujočo agrarno produkcijo države z ogromnimi sredstvi. Doživeli smo stalno povečanje carin za agrarne proizvode v Avstriji in Nemčiji. Tudi Češkoslovaška se je kolikor toliko skušala braniti tujega uvoza. Še vsem nam je tudi v spominu takozvana žitna bitka v Italiji, ki sicer ni popolnoma uspela, pač pa v veliki meri pripomogla k osamosvojitvi Italije glede dobave žita.

Agrarna kriza je bila v najožji zvezi s padcem cen. Predvsem so padle cene žita, kar je potegnilo za seboj tudi druge kmetijske pridelke. Padle so nadalje cene vseh industrijskih sirovin, med katere moramo šteti tudi les. Zato so bila razumljiva stremeljenja odgovornih državnih uprav, da zagotovijo svojemu kmetijskemu prebivalstvu kolikor toliko znosne cene, ki bi vsaj krile stroške proizvodnje. Na drugi strani pa je šla tendenca za tem, da se primerno znižajo tudi cene potrebnih za kmeta. V glavnem pa — in to z največjim uspehom — se je skušalo vzdržati cene kmetijskih pridelkov na znosni višini. Med uspele poskuse moramo vsekakor šteti tudi našo stabilizacijo cen pšenice. Naša država namreč ni predvsem izvozna država za pšenico, pač pa v slučajih dobre letine izvažala dober del svoje proizvodnje. Z monopolizacijo žitne zunanje trgovine je uspelo, osamosvojiti notranji trg, da tako dobe kmetovalci kolikor toliko znosne cene.

Seveda s tem problem agrarne krize ni rešen, kajti v jeseni bo prišla letina koruze in treba bo podobnih ukrepov za stabilizacijo cen kakor pri pšenici. Ne da bi hoteli zmanjšati pomena stabilizacije cen pšenice in koruze, smo mnenja, da je potrebna stabilizacija tudi ostalih cen kmetijskih proizvodov. Zlasti prihaja to v poštev za one dele države, ki imajo ali specialne kulture ali pa proizvajajo predvsem druge kmetijske pridelke razven pšenice in koruze. Niso daleč za nami časi, ko so bile izvedene velike državne akcije za takozvane pasivne pokrajine, katerim se je dobavljala koruza po znižanih cenah s pomočjo države. Seveda ti kraji niso bili pasivni v popolnem smislu besede, pač pa samo glede uvoza cerealij, katerega so plačevali z drugimi svojimi pridelki, izdelki ter osebnim delom. Zato o kakšni splošni pasivnosti ni moglo biti govora. Ti deli države, ki morajo za vsakdanje potrebe ne samo svojega mestnega prebivalstva, delavstva itd., ampak tudi za potrebe svojega agrarnega prebivalstva uvažati pšenico, imajo naravno večji interes na stabilizaciji cen drugih proizvodov, ker morajo pač plačevati višje cene za prepotraben uvoz pšenice in tako se še bolj povečujejo njih proizvodni stroški.

Slovenija je interesirana tudi na stabilizaciji cen drugih proizvodov. In zato bi bilo potrebno, da se državna politika ozira tudi na naše kraje. Predvsem mislimo na pomoč našemu lesnemu gospodarstvu, ki tvori važno panogo našega gospodarstva, ker ima skoro vsak kmetovalec tudi del gozda na svojem posestvu. Ne mislimo toliko na podobne ukrepe kakor pri pšenici, ker gre tu predvsem za izvozne cene, katerih ne moremo regulirati sami, pač pa bi se morala najti sredstva in način, da se pomaga tudi našemu lesnemu gospodarstvu.

Nadalje moramo opozoriti merodajne faktorje tudi na naš izvoz hmelja, vina, fižola, krompirja itd. Državna pospeševalna politika bi morala vpoštevati tudi te proizvode, na katerih izvozu je Slovenija zelo interesirana.

Če so se naša sredstva, in to v izdatni meri, za podporo producentom žita, smo tudi mi opravičeni zahtevati sredstva za večjo pomoč našemu kmetijstvu.

Nemčija kljubuje vsemu svetu

Gospodarski položaj ni več katastrofalen?

Pariz, 15. julija. Tu vlada veliko ogorčenje proti Nemčiji, ki je pričakovala ogromnih kreditov za ozdravljenje svojega katastrofalno zavoznega gospodarstva od Francije, ne da bi bila pripravljena dati za to one garancije, ki jih svet, predvsem pa Francija, po pravici sme od nje pričakovati.

Treba je, tako se naglašja v Parizu, predvsem vedeti, da je Nemčija zavozila svoje gospodarstvo v tako stanje samo zaradi svoje anti-francoske, antievropske in antimirne politike, zaradi katere je izgubila zaupanje mednarodnega kapitala, ki je dvignil svoje kredite iz nemških bank.

Zato tudi Hooverjev reparacijski moratorij ni pomagal, da se je zdaj tudi Francija odrekla reparacijski kvoti, ki je zapadla danes 15. julija. Velešile so zato pripravljene, da Nemčiji pomagajo z izredno velikim posojilom, toda posojilo, katero bi po večjem delu lahko dala in bi ga res tudi dala Francija, je mogoče le, če Nemčija svoje gospodarstvo orientira v smislu politike iskrenega sporazuma vseh evropskih narodov.

Začuda pa Nemčija to a limine odklanja! Na seji nemške vlade je bilo sklenjeno, da se Nemčija rajši odpove inozemski pomoči, kakor da bi svojo inozemsko politiko uravnala, kakor to želijo v Parizu, Londonu in Newyorku. Nemčija se torej ne čuti dolžno, da vodi z ostalimi državami Evrope politiko solidarnosti, čeprav

rabi njihove gospodarske in seveda tudi politične pomoči. Nemčija si bo pomagala sama...

In vendar se od Nemčije ne pričakuje ničesar drugega kakor da vrne Evropi mir, katerega od Stresemannove smrti dalje ogrožajo njene fašistovske, stahlhelmovske in druge bande, ki bi se ne ustrašile v zvezi z drugimi prekucni zažgati požar po vsem svetu, samo da se zopet upostavi hegemonija Germanije. Nemčija noče obljubiti, da ne bo delala propagande za revizijo vzhodne meje, se noče odreči uniji z Avstrijo in noče prenehati z nepotrebnim oboroževanjem.

Dr. Luther je v Baslu propadel. Tudi od mednarodne reparacijske banke Nemčija ne dobi posojila, če se ne sporazume z velesilami zapada. Dr. Luther je na to odgovoril, da se Nemčija ne uda. Ona hoče denar, noče pa dati garancij za pametno gospodarsko politiko in za povrnitev k politiki miru in sporazuma. Ona si bo zdaj pomagala sama in dopušča šovinističnim »nacionom« (nacionalni socialisti), da Evropi grozijo z revolucijo...

Francija je popolnoma mirna. Ona dobro ve, da se bo Nemčija morala vrniti na pot, s katere so jo speljali imperijalistični hujšaki v njeno lastno pogubo. Francija bo čakala, da se v Berlinu v dvanajsti uri spametujejo. Nespameten je oni, ki špekulira na to, da se bo Francija dala uplašiti!

Pametni nemški glasovi o krizi

Berlin, 15. jul. d. Po odločnih ukrepih vlade, ki je med drugim obljubila, da jamči za Danat banko (Darmstädter und National Bank), se je nemška javnost nekoliko pomirila. Borze so zaprte, izključena je torej škodljiva spekulacija, in banke so ustavile svoja izplačila na ukaz vlade, da se tako prepreči usodepolni naval razburjenih vlagateljev. Javnost z napetostjo pričakuje nadaljnjih ukrepov vlade in poročil o akciji nemških političnih in gospodarskih predstavnikov v inozemstvu. Ves tisk, razen glasil skrajne desnice in levice, skuša pomirjevalno vplivati na svoje bralce.

Na vprašanje, kaj je prav za prav privedlo Nemčijo do sedanjega kritičnega položaja, bo povprečni Nemec odgovoril: Versailles! Sistematična gonja nemškega tiska proti versajski pogodbi, ki traja že 12. leto, ni mogla pač ostati brez učinka in Nemec vidi izvor vsake nesreče vedno in vedno v versajski pogodbi, ki jo njegovi domišljiji personificira Francija. Ogromne dajatve na račun reparacij so krive vse nesreče. In vendar se je kriza pojavila prav v trenutku, ko so se na pritisk Amerike upniške države odpovedale reparacijam, v trenutku, ko so se pokazali v nemškem gospodarstvu znaki, ki so napovedovali sicer počasen, toda gotov dvig. Tako je letošnje pomlad številu brezposelnih bolj padlo kakor lansko leto. Po dolgem času se je dvignila proizvodnja železa in jekla. Upravičeno piše »Germania«, »da je nemško gospodarstvo v svojih temeljih povsem zdravo in stabilno.«

Glasila srednjih nemških strank priznavajo, da ne tiči vzrok sedanje krize samo v slabem položaju nemškega gospodarstva, ki naj bi ga povzročile reparacije, temveč tudi druge. Izvir krize je treba iskati v pomanjkanju zaupanja inozemstva v nemško državo. Cinitelji, ki odločajo o zaupanju, o gospodarstvu kake države, pa niso samo gospodarskega, temveč tudi političnega značaja. Inozemstvo je v zadnjem času izgubilo zaupanje v nemško državo in naglo odtegnilo Nemčiji svoje kredite. Samo v teku zadnjih šestih tednov je tako izgubila Nemčija dve milijardi mark inozemskega kapitala in od septembra do danes je šlo nazaj v inozemstvo nad 4 milijarde mark. Nemška državna banka si je skušala pomagati z najetjem dveh inozemskih posojil v znesku 100 milijonov dolarjev in pozneje drugega posojila v znesku 50 milijonov dolarjev, da bi podprla nemško gospodarstvo, ki je bilo po vojni zgrajeno na inozemskih kreditih. »Gotovo zadeno v pravo,« piše »Germania«, ako pripisemo izbruh tega nezaupanja v inozemstvu v veliki meri politični in gospodarski nespameti nemške nacionalistične in komunistične opozicije. Pravilno ugotavlja »Berliner Tageblatt«, da se »zahteva po enakopravnosti z drugimi narodi ne da uveljaviti z jekleno pestjo in zvenketajočimi paradami. Države, kakor Holandska, Danska in Švica so si svoje spoštovanja vredna mesta v družbi narodov pridobile brez sanjarenja o velesili in brez vojaških demonstracij.«

Umerjeni nemški krogi torej priznavajo, da je nezaupanje inozemstva v Nemčijo in s tem odtegnitev inozemskih kapitalov povzročila nemška politika. Po vsem tem so zahteve Francije, da Nemčija da konkretna zagotovila glede svojih političnih

načrtov, preden dobi inozemske kredite, povsem upravičene. Seveda Nemci neradi priznajo, da je nemška zunanja politika po Stresemannovi smrti ubrala povsem zgrešeno pot. Tako trdi »Germania«, da ni sedanjega stanja kriva samo Nemčija, temveč tudi inozemstvo, ki je v teku zadnjih šestih let prav rado dajalo Nemčiji kratkoročne kredite in s tem pripomoglo k ustvarjenju nezdravega gospodarskega položaja. Povsem napačno je bilo, da so tujei tako v velikem obsegu dajali denar Nemčiji!

Anglija dela za sporazum s Francijo

London, 15. julija. AA. Ker je banka za mednarodna izplačila v Baslu podaljšala nemški državnih banki reeskomptni kredit 20 milijonov funtov šterlingov, se je položaj v Nemčiji nekoliko izboljšal. Precej se pripomogle k temu tudi odredbe nemške vlade. Po poročilih iz Berlina se je prebivalstvo precej pomirilo. Angleški krogi priznavajo v polni meri, da je pomoč Nemčiji nujno potrebna. Upajo, da bo poset angleškega zunanjega ministra Hendersona v Parizu in Berlinu izboljšal položaj.

»Times« pravijo, da je potovanje Hendersona v sedanjem času velikega pomena za pomirjenje sveta in mednarodni sporazum. Njegov poset je toliko bolj pomemben, ker bo skušal pomiriti dve državi, ki s svojo nepomirljivostjo delita

Beseda Pariza je jasna

Pariz, 15. jul. tg. V času, ko je snoči dopel v Pariz angleški zunanji minister Henderson, da utrdi prijateljstvo ne samo med Londonom in Parizom, ampak tudi med Parizom in Berlinom, sta se posvetovala ministrski predsednik Laval in finančni minister Flandin o katastrofi v Nemčiji. Do zaključkov nista prišla. Danes je povabil Briand angleškega zunanjega ministra na zakusko. Jutri bo zajtrk v ameriškem poslanstvu Stimsonu v čast, kjer bo prisoten tudi Henderson. Pri obeh zakuskah bo prisoten tudi Laval.

Nadaljnje odredbe nemške vlade

Katastrofa je odvrnjena — Ne bo treba preostrih odredb

Berlin, 15. jul. tg. Kot prvi ukrep po zopetni otvoritvi bank je bil izdan odlok, po katerem se zviša bankni diskont. Državna banka zviša, kakor uradno poročajo, od jutri naprej diskont od 7% na 10%, lombardna mera se zviša celo od 8 na 15%. Pričakuje se še znižanje kritja za papirje državne banke od 40 na 30%. Tudi v Angliji in drugih državah niso papirji bolj kriti. Dalje se pričakuje danes še odredba o devizah, ki bo vsebovala predpise za postopanje z devizami, ki se nahajajo v državi, v zvezi z izplačili v inozemstvo. Izplačila v inozemstvo bodo odvisna od dovoljenja deviznega komisarja.

Berlin, 15. jul. AA. Odločilo omejitve kreditov, ki jo je izvedla nemška narodna banka, kakor tudi zahteva po takojšnjem plačilu deviz, sta že rodila sadove. Čeprav narodna banka pod temi pogoji ni odklanjala izplačila deviz, se je njen devizni posel v ponedeljek končal s saldom v njeno korist.

Berlin, 15. jul. AA. Nocoj bo nemška vlada izdelala tako zvani program za samopomoč. Objavila bo najbrže novo zaslišno odredbo, ki ima namen preprečiti dvig zlatih rezerv, beg kapitala v inozemstvo in odpomoči velikemu pomanjkanju valut, ki je postalo posebno občutno zadnje dni.

Evropo v dva sovražna tabora. Prijateljstvo med tema državama bi prav gotovo najbolj utrdilo evropski mir.

Ni države, ki bi se toliko veselila, če bi nemški ministri posetili Pariz, kakor Anglija. Če si bosta Francija in Nemčija pomagali, namesto da bi izkoristili svoje zadrage, bo to pomagalo ne samo njima, temveč vsem drugim državam.

Po kratkem pregledu dogodkov zadnjega tedna »Times« poudarjajo, da politični zadržki še preprečujejo dejansko pomoč Nemčiji in upajo, da pride ob 11 vendarle do sporazuma. Francoska javnost zahteva energično jamstva, da bo Nemčija resnično porabila finančno pomoč v zgolj gospodarske namene. Vendar morajo dalekovidni člani francoske vlade razumeti, da bi od Nemčije izsiljene koncesije zelo poslabšale položaj Brüningove vlade.

»Morningpost« piše, da je tekma za rešitev Nemčije, katere polom bi imel za svet nepregledne posledice, tekma proti času. Težkoče, na katere je naletel Brüning, so bile bolj političnega kot pa gospodarskega značaja. Glavna ovira je bila, da je Nemčija gladko odklonila francoske pogoje. Danes je prispela vest, da bo angleški zunanji minister Henderson predlagal za obe stranki sprejemljiv kompromis. Brez francoskonemškega sporazuma ne bo posojila.

Sočasna prisotnost zunanjega ministra Hendersona in ameriškega državnega tajnika Stimsona v Parizu opravičuje upanje, da bosta oba državnika storila vse, da pride do sporazuma in da bodo izginile vse nadaljnje ovire in odlašanja.

Vpliv nemške krize na druge države

London, 15. jul. AA. Nemška gospodarska kriza je večerj zelo vplivala tudi na druge države. Madjarske banke so začasno zaprle blagajne. Prav tako se je zgodilo v Gdanskem. Švedske banke so odklonile izplačila nemških čekov. Nemška vlada upa, da bo z novimi odredbami preprečila polom marke in zunanje trgovine. V Berlinu so kavarne, gledališča in trgovine skoraj popolnoma prazne.

Amsterdam, 15. jul. tg. Po vestih nekaterih nemških listov, ki so baje izvirale iz Holandske, naj bi bila prišla amsterdamska banka zaradi poloma Danat banke v velike težkoče in naj bi se bila obrnila na narodno banko z podporo. Nizozemska narodna banka naj bi bila to podporo tudi že obljubila. Kakor poročajo krogi okrog vodstva amsterdamske banke, so te vesti popolnoma izmišljene. Likvidnost banke nikakor ni omejena, čeprav je banka trpela velike izgube zaradi poloma Danat banke. Do kakih pogajanj s holandsko narodno banko ni prišlo.

Riga, 15. jul. AA. Dve latiški banki sta začasno zaprli svoje blagajne. Vzrok je nemška finančna kriza.

Pariz, 15. jul. tg. Pariška borza, ki je bila zaradi državnega praznika zaprta za nekaj dni, je danes izkazala velike izgube. Vlada je največja baisse, kar jih je bilo na pariški borzi v zadnjih letih. Bančne delnice so izgubile na vrednosti do 20%. Nekateri papirji so izgubili celo do 40% svoje vrednosti. Mnogo izgub je utrpela tudi industrija. Srednjeevropske valute so bile črtane

Po večerajšnjih sklepih nemške vlade se smatra, da je situacija že bolj mirna. Mislijo, da polom Danat banke še ni svetovna katastrofa. Saj je v preteklem letu v Ameriki skrahiralo 150 bank in tudi Pariz je doživel Oustricev škandal. Nemčija bo vsekakor krizo prestala. Če bi Nemčija sprevidela, da so volitve zadnje jesen in manifestacije Stahlhelma povzročile katastrofo, če bi sprevidela, da je potrebna radikalna sprememba nemške politike, bi potrebni krediti pritekli v 24 urah.

Nekatere omejitve ostanejo še nadalje v veljavi, da se omogoči industrijskim in trgovskim podjetjem, da dobe potrebni denar za nadaljevanje svojih poslov. Vlada je najbrže opustila misel uvedbe tako zvane rentne marke. Po dosedanjih vesteh se vlada ni zatekla k skrajnim odredbam. Listi upajo, da bo vlada odvrnila katastrofo od nemške države z milejšimi sredstvi. Gospodarski krogi trde, da so temelji nemškega gospodarstva zdravi in da ni nevarnosti za katastrofo.

Berlin, 15. jul. tg. Berlinske privatne banke so deloma že večerj, deloma pa danes izplačale plače. Sicer pa se vse banke pripravljajo na jutrišnjo otvoritev poslovanja.

Kakor banke tako bodo tudi hranilnice jutri odprte ter se pripravljajo, da v okviru zasiline odredbe izplačajo pričakovane zahteve. V krogi berlinske hranilnice izrecno poudarjajo, da obstaja dovolj sredstev, ki so večinoma na razpolago pri državni banki, za zadovoljitev vseh zahtev.

Dunajska vremenska napoved: Zapadni vetrovi. Spremenljiva oblačnost. Nekoliko hladneje. Vendar še velika vročina.

Zagrebska vremenska napoved: Stalno in vroče z malimi oblaki.

Mussolini grozi Vatikanu

Bojeviti sklepi vodstva fašistične stranke

Rim, 15. julija. V palači Venezia, kjer ima Mussolini svojo pisarno, se je sestal pod njegovim predsedstvom osrednje vodstvo fašistične stranke. Najprej je glavni fašistični tajnik Giuriati poročal o položaju stranke. Dne 11. julija je stranka štela: 730.000 fašistov, 113.154 fašistik in 28.816 mladih fašistik; mladinska organizacija Balilla je imela 30. junija 835.801 člana, 277.401 avangardista, 661.000 mladih Italijank, 80.000 mladih Italijank. Temu številu je treba dodati še 270.000 članov Balilla od 6. do 8. leta, tako da šteje Balilla skupno 2.212.636 članov. Vodstvo fašistične stranke je z zanimanjem poslušalo poročilo poslance Riccija, vrhovnega voditelja fašističnih mladinskih organizacij, ter je v znak svojega zadovoljstva stavilo na razpolago Balilli 1 milijon lir.

Vodstvo je nadalje sklenilo, naj se prične v najkrajšem času po vsej državi živa propaganda za fašizem in širjenje fašističnih nauk. Nadalje je vodstvo odredilo, da se bo v kratkem vršila poizkusna mobilizacija fašističnih mas med Talijantom in Pivo. Za dan mobilizacije bodo krajevna fašistična vodstva zvedela šele dva dni po prej, ker ima mobilizacija namen, pokazati s kakšno hitrostjo se lahko koncentrirajo velike fašistične mase v slučaju potrebe v eni ali drugi pokrajini.

Glede papeževе okrožnice je vodstvo fašistične stranke odobrilo naslednje tri izjave, ki jih danes objavlja ves fašistični tisk! Glase se takole:

1. »Vodstvo fašistične stranke odločno protestira proti trditvam zednje papeževе okrožnice, češ da črne srajce služijo stranki za kruh, karijero in svoje življenje. Črne srajce so dokazale, da se znajo odpovedati kruhu, karijeri in tudi svojemu življenju, kadar je to potrebno za demovino in fašistično revolucijo. Zategadelj vodstvo zavrača težko žalitev, s katero se je skušala ponižati njihova zvestoba, dokazana že z žrtvami. Fašistična stranka ni stranka kakor druge nekdane in sedanje, temveč bojna organizacija po vojaškem vzorcu, ki je izvršila revolucijo in katere sveta dolžnost je, da jo obnovi proti vsakomur.«

2. »Vodstvo fašistične stranke z ogorčenjem

in dobro poznavač dejstva zavrača trditve, zapopadene v tem pravem apelu na tujca, ki je izšel iz Vatikana in po katerem naj bi framasoni prišli zopet do veljave v fašistični stranki. Zadržanje fašistične stranke je v tem pogledu jasno. Ako bi na den Sturzo kot izseljenec v Londonu, se nahaja veliki mojster framasonstva na otokih. Vodstvo fašistične stranke gleda, da prepreči, da stari ostanki iz demomasonskih-liberalnih časov ne obnovijo svojega delovanja niti izven režima. Pri tem vodstvo fašistične stranke ugotavlja nezalishno zvezo med Vatikanom in framasonstvom, ki ju danes veže skupno sovraštvo proti fašistični

državi.«

3. Vodstvo fašistične stranke protestira proti lažem in denuncirani trditve, ki jih vsebuje neka tuja nota iz vatičanskega vira proti mladinskemu društvu »Balilla«, tej moči, ponosu in gotovosti fašistične stranke, izjavlja, da ne sme biti nikomur dovoljeno zasramovati to veliko organizacijo, pri kateri sodelujejo tisoči strogo izbranih fašistov, tisoči učiteljev javnih šol in dva tisoč kuratov, organizacije, ki mora in bo vzgojila nadaljevalce fašistične revolucije. Vodstvo pozivlja vse fašiste na delo, da bi se pod Balillo zgrnili v najkrajšem času vsi novi rodovi«

Oster napad na italijanske šole

Istočasno s temi sklepi vodstva fašistične stranke prinašajo listi v polnem obsegu znamenito okrožnico Pija XI. proti fašizmu. Fašistični tisk ostro napada italijanske šole in jih poziva, naj se javno izjavijo glede tistega mesta v papeževi okrožnici, kjer sv. oče pravi, da so ga poročila italijanskih školov o katastrofalnih učinkih vzgoje fašističnih mladinskih organizacij pripravila do sklepa, da dvigne glas proti zastrupljanju mladine z fašističnimi nauki. Ti pozivi na šole so tako ostro formulirani, da lahko v njih vidimo grožnje z dejanskimi nasilji in z javnim preganjanjem školov, ki so italijanski državljani in so morali po sklepu lateranske pogodbe prisesti zvestobo tudi Italiji. Kaj vse fašisti pripravljajo proti predstavnikom v šole v Italiji, to je proti školom in duhovščini, nihče ne ve. Toda po tonu, ki ga rabi fašistični tisk v svojih polemikah, lahko sklepamo, da so možna nova preganjanja Cerkve, njenih ustanov in duhovščine, morda se hujša, kakor so bila zadnja. Sklepi fašistične stranke, storjeni nalašč v »dvorani bitke palače Venezia, so pravi bojni kliče na fašistične mase. Če vodstvo fašistične stranke prej podrobno našteje vse sile, s katerimi razpolaga fašizem, če napove veliko mobilizacijo fašističnih mas, da pokaže, s kakšno naglico se lahko v slučaju potrebe zberejo, če proglašajo, da je fašistična stranka bojna

organizacija po vojaškem tipu in grozi z obnovo revolucije, je morda to nekakšen taktičen manever proti Vatikanu, da se ta preplaši. Toda takšne, navidez samo diplomatske poteze, ne morejo ostati brez učinka na že nahujskane fašistične mase, ki jih bo tudi odločni Mussolini prav težko ubrzdal, ko bo treba dati ukaz »nazaj!«. Nad Italijo se zgirajo temni oblaki.

Brezpomembni krogi

Rim, 15. jul. Kakor znano so katoliški nacionalci Mattei-Gentilli, Carapelle in Verga, člani nekdanjega Narodnega Centuma, po naročilu fašistov izjavili svojo udanost fašizmu kot katoličani. Za to izjavo niso pograbili samo fašistični listi, temveč tudi zainteresirani nekatoliški tisk v inozemstvu. V resnici gre le za tri italijanske politike, ki danes več ničesar ne pomenijo v italijanski javnosti. Mattei-Gentilli je bil prvi, ki se je ločil od Don Sturzeve ljudske stranke in je osnoval tako zvaní Narodni Centum. Mussolini je to skupino italijanskih katoličanov spretno izrabljal, dokler se mu ni posrečilo skleniti lateranske pogodbe. Tedaj pa je je politični popolnoma ob stran in Centum se je razpusil. Kakor se vidi, Mussolini zopet rabi to gospodo, ki je brez vsake zaslombe med katoliškimi masami.

Imenovanja

Belgrad, 15. jul. AA. Naznačen je v prosvetnem ministru za načelnika oddelka za srednješolski pouk v tretji skupini 2. stopnji Kosta Sretnovič, bivši profesor vojaške akademije.

Belgrad, 15. jul. AA. Postavljeni so: v narodnem gledališču v Belgradu za upravnika v 3. skupini Milan Predić, upravnik v 4. skupini, na etnografskem muzeju v Belgradu za upravnika v 4. skupini in 1. stopnji dr. Berivoje Drobnjaković, dozdaj v 4. skupini 2. stopnji, za kustosa v 7. skupini Petar Petrovič, dozdaj kustos v 3. skupini, pri deželnem muzeju v Sarajevu za kustosa v 4. skupini 2. stopnji Jovan Popović, dozdaj kustos v 5. skupini, pri arheološkem narodnem muzeju v Splitu za konservatorja v 4. skupini in 2. stopnji dr. Ljubo Karaman, dozdaj pomočnik konservatorja.

Belgrad, 15. jul. Postavljeni so so za višje tehnične svetnike pri okrajnem načelstvu Avrel Kobal v Ljubljani, Rudolf Kralj v Ljubljani, Jurij Kukovec v Mariboru in Anton Dietrich v Ljubljani.

Oton habsburški zopet na vidiku?

Bratislava, 15. jul. Z. Znani madjarski list »Reggel« *piše, da Bethlenova vlada dela na tem, da popravi napake zadnjih volitev, s čimer naj bi si Madjarska pridobila zaupanje v inozemstvu, ki ji je potrebno za najetje novega posojila in za rešitev vprašanja kronanja. V tem pogledu se že vodijo pogajanja med službenim zastopnikom bivše cesarice Zite, grofa Esterhazyja z ene strani in madjarsko vlado z druge strani. Smatra se za gotovo stvar, da bo sedanji državni upravitelj Horthy imenovan za palatina, in sicer še pred kronanjem Otona Habsburškega, ker mora po madjarski ustavi izvršiti kronanje palatin in ostrogonski primas. Otona Habsburškega bo torej kronal državni upravitelj Horthy kot palatin in primas Szeredy. V teku pogajanj je bilo sročeno vprašanje, če lahko položaj državni upravitelj Horthy krono na glavo madjarskega kralja, ker se mora kronanje madjarskega kralja izvršiti po rimsko-katoliškem cerkvenem obredu, in je pri tej priliki ugotovljeno, da je tako kronanje izvršil že Stefan Tisza, čeprav je bil protestantske vere, pa Vatikan temu ni nasproval.*

Pojasnila glede davka na poslovni promet

Belgrad, 15. julija. AA. Po členu 52 zakona o skupnem davku na poslovni promet, se ta davek ne sme pobirati za nabavo živeža za ljudi in živino v nepredelanim stanju, ker ni predviden v tarifi. Prav tako se ne sme pobirati ta davek za nabavo železniških pragov, brzojavnih in telefonskih drogov in drogov za električno napeljevanje. Okrožnica davčnega oddelka finančnega ministarstva tolmači konkretno s posameznimi primeri načelo, da se ta davek ne plača za nobeno nabavo blaga, za katero je producent ali uvoznik že plačal davek ali pa carino.

Kaj to pomeni?

Moskva, 15. jul. AA. V Sverdlovsku so vrgli v uradne prostore generalnega štaba 6. inanterijske divizije bombo. Šest oficirjev je bilo ubitih, 10 hudo ranjenih.

Moskva, 15. jul. AA. Blizu postaje Albino, 47 km zapadno od Moskve je strmoglavilo bombno letalo rdeče armade na tla. Osem oseb je bilo ubitih. Med ponesrečenci je tudi namestnik štabnega šefa rdeče armade Filov.

Sahovska olimpijada

Praga, 15. julija. AA. Na šahovski olimpijadi v Pragi so se končale te-le partije med Jugoslavijo in Avstrijo neodločeno: Vidmar—Grünfeld, Kostić—Knoch, Asztalos—Spielmann. V boju s švedsko sta bili remis partiji Asztalos—Talberg in Pirc—Bernson, Kostić je izgubil nasproti Stolz, König pa je zmagal nad Linderjem.

Praga, 15. julija. tg. Danes dopoldne so odigrale vsace partije iz 2. do 5. kola. Dr. Vidmar se je vdal Flohru, Bogoljubov je zgubil proti Rubinsteinu, American Kasan je remiziral z Aljehinom. E. kolo je končalo takole: Švedska-Litva 2 in pol : pol (1), Amerika-Avstrija 1 in pol : 1 in pol (1), Francija-Norveška 2 in pol : pol (1), Španija-Romunija 1 : 0 (3), Nemčija-Danska 3 : 0 (1), Madjarska-Italija 2 : 1 (1), Švica-Poljska 2 : 2, Latvija-Holandska 2 : 1 (1), Jugoslavija prosta. Stanje po 6. kolu: Poljska 17, Anglija 15 in pol (2), Amerika 15 (2), Latvija 15 (1), Nemčija 13 in pol (1), Madjarska 12 (1), Jugoslavija 12, Češkoslovaška 11 in pol (3), Holandska, Avstrija 11 in pol (1), Švica 11, Romunija 10 (3).

Tudi na Madjarskem panika

Budimpešta, 15. jul. Z. Ves tisk brez razlike strank piše, da so vladne odredbe o zatvoritvi bank in borze samo preventivnega značaja in da gospodarska kriza v Nemčiji ne bo delovala na madjarsko gospodarstvo. Čeravno se listi postavljajo na stran vlade, se opaža v poslovnem svetu precejšnja nervoznost. Zato je vlada na večerajšnjem sestanku sklenila 14 dnevni prehodni režim, da se ne bi prenegalo poskušalo likvidirati in izvajati pritisk na finančno življenje. Vlada upa, da ji bo v tem slučaju uspelo skleniti posojilo v inozemstvu v znesku 5 milijonov funt Sterlingov. V zvezi s tem je prišel večeraj v Budimpešto predsednik vlade grof Bethlen, ki je konferiral z namestnikom prosvetnega ministra Klebelsbergom in finančnim ministrom Wekerlom. Danes je z grofom Bethlenom konferiral tudi francoski poslanik. Govori se, da je francoska vlada izjavila, da se s posojilom počaka, medtem ko madjarska vlada forsira, da dobi čim prej posojilo. Nato je Bethlen sprejel še nemškega poslanika.

Zaradi vladne naredbe, da se te dni zapro vse banke in borze v Madjarski, so imeli večeraj bančni ravnatelji in finančniki sestanek, na katerem so

razpravljali o splošnem gospodarskem položaju v Madjarski in sedanji situaciji v Nemčiji. Listi pišejo, da je med madjarskim narodom zavladala panika posebno se na deželi in pričakujejo, da čim bodo banke zopet odprte, bo naval vlagateljev na banke zelo velik. Zaradi tega mislijo v političnih in gospodarskih krogih, da bo vlada vsled tega podaljšala izdano naredbo za toliko časa, da se ljudje pomirijo. Se veje senzacijo je izval klup mesta Budimpešte, ki je ustavilo vsa izplačila. Niti poštna hranilnica, niti mestni uradi ne izplačujejo denarja.

Neznaten vpliv na CSR

Praga, 15. jul. tg. Na današnji seji ministrskega sveta se je vlada bavila poleg drugega tudi z vprašanjem finančne krize v Nemčiji. V splošnem vlada mnenje, da nemška kriza ne bo vplivala v preveliki meri na češkoslovaško gospodarstvo.

Tujsko-prometna razstava

Na Vaše prijazno povabilo, gospod urednik, bom v priložnem kramljanju draže volje poizkusil našo javnost seznaniti z razlogi, ki so rodili misel o prireditvi tujsko-prometne razstave naše banovine.

Pregledujoč naš propagandni material na inozemskih razstavah kakor tudi pregledujoč inozemske tujsko-prometne razstave, sem prišel do prepričanja, da je naš dosednji način razstavljanja golih fotografij in prosepkov čisto postrašena stvar, ker ne računa z onimi psihološkimi dejstvi, s katerimi mora danes računati vsaka najpreprostejša reklama. Ves naš dosednji material, ki se vidi po raznih razstavah, ima hibo, da trpi na preveliki učenosti ali z drugo besedo, da zahteva od obiskovalca izredno mnogo časa in težjega študija in sklepanja, da se navduši za naše kraje odnosno da dobi primeren vpogled v našo pokrajino in v naše tujsko-prometne naprave. Načelo vsake razstave je, da nudi nazoren material, ki ga lahko domne že desetleten otrok in se navduši zanj žensvo. Ne smemo pozabiti, da danes vrši v praktičnem življenju skoraj vse nakupe dnevnega značaja ženska, ker je mož preveč obložen z opravki. Zato ni čuda, da danes ne vložijo več prosepkov za razne stvari možu, temveč ženi, da trgovine ne vzbujajo za te ali one predmete zanimanje pri možu temveč pri ženi, da se velike trdke skušajo zelo približati preko otrok materam in ženam odnosno preko tistih živali (pskov in mačk), ki jih ženske brez otok ljubijo, samo da vzbudijo odnosno olajšajo kupovanje predmetov po ženski. Tudi kupovanje na obroke nosi bolj žensko nego možko noto.

Ce vse to vpoštevamo, potem moramo biti na jasnem, da bomo s tujsko-prometno propagando samo tistikrat uspeli, kadar bomo vzbudili zanimanje za naše kraje pri ženski in otroku in sicer na način, ki njih psihi prija. Zaradi tega bomo pripravili propagandni material ne v obliki blelih slik, temveč tako, da se poslužimo onega nagona v človeku, ki je vzrok igračkanja (tudi mož se v prostem času rad igračka), ter bomo razstavili nazoren material s svetlobnimi efekti, s plastično ponazoritvijo, z gibajočimi se predmeti in slično. Vsak kraj odnosno vsak tujsko-prometni predel mora imeti svoj oddeljen prostor, da s tem omogočijo v spominu in pri ogledovanju predmetov tisto potrebno spominsko zarezko, ki loči asociacije. Da to še bolj poudarimo ter da združimo druge predmete, ki se kraja samega tičejo, z nekim središčem, zato bomo vsake razstavni prostor in to središče, ki vzbuja pozornost obiskovalcev in to središče mora tako vplivati, da se obiskovalec pomudi tudi pri ostalih razstavljenih predmetih dotičnega kraja. Na razstavah se premalo računa s tem, da ljudje nimajo časa baviti se na dolgo in široko z raznimi razstavnimi predmeti, da je mnogo obiskovalcev prišlo v razstavo samo za dobro uro in da radi tega ne more niti čitati podrobnih še tako zanimivih napisov, niti se spu-

stiti v podrobna opazovanja na prvi hip navidezno nezanimivih predmetov. Ako računamo samo 30 razstavljavcev in da se ustavi vsak obiskovalec samo po 2 minuti pred posrednimi kojami, znese to dobro uro, ker pridejo povrh še prehodi iz ene koje v drugo. Spričo tega dejstva je neobhodno potrebno, da oni, ki si želi daljšega obiska v svoji koji, mora pač nuditi nekaj tako zanimivega, da se mora obiskovalec za stvar zanimati. Mislim, da se imamo v tem oziru še mnogo učiti pri najpreprostejših sejmarjih, ki po naših sejmah »Vse po 16« *razprodajajo razne ostanke s jokajočim, klavirnim obrazom in ob vpitju žene, ki ga zmerja za zapraviljivca.*

Pri zbiranju materiala smo polagali važnost na to, da dobimo take predmete, ki se bodo dali z uspehom razstaviti tudi na raznih inozemskih toriščih. Tudi bo tvarina, predvsem plastika (modeli, reliefi diorame), pomenila stalne predmete, ki se bodo vedno znova in znova mogli uporabljati za propagando. Tehnični oddelek Tujsko-prometnega sveta je moral pač napraviti marsikako preizkušnjo z materialom, iz katerega se ta plastika dela, kajti zahteva na ta material so velike. Material se ne sme kriviti, ne sme pokati, mora biti odporen proti udarcu in padcu, se mora dati lepo slikati, mora lepo reflektirati svetlobo itd. Po daljšem študiju smo našli tak material, ki se povrh niti težak ni. Prav mično izgledajo že popolnoma gotovi reliefi Bleda, Cerknice in Dobrne. Seveda so piči krediti pri tem omejevali naše načrte, kajti z elektriko se danes ustvarjajo že čudovite stvari. Ako se navedem, da bo na razstavi celoten relief Gorenjske, relief Mojstrane s Triglavom, Kranjske gore s Piscienc, Rateč z Jalovcem, novo projektirane hidrocentrale v Mostah pri Žirovnici z Završnico vred, model vzpenjače na Kokošnici, relief Višnje gore in Novega mesta, diorama Kranja in Rogaske Slatine, velik relief Pohorja itd.

Ta propagandni del se nam je dalje razvil v razstavo slovenskih mest, ki bodo pokazala tudi svoje zgodovinsko bogastvo in svoje gospodarsko delovanje v raznih modelih, ponazoritvah itd. Zanimiva in poučna bo n. pr. razstava Direkcije pošte, ki bo seznanila publiko z najelementarnjšimi pojavi poštne službe; obiskovalci se bodo gotovo čudili preciznosti te službe in njeni mnogoličnosti in kompliciranosti, kakor tudi raznim težavam, ki jih povzročamo pošti s svojo površnostjo in malomarnostjo. Avtoklub in Aeroklub se nam predstavita s svojimi pridobitvami. Zveza za tujski promet v Ljubljani nam bo predložila svoje 25-letno delovanje. Slovensko planinsko društvo obenem k klubom »Skala« *in Zimsko-sportno zvezo nam bo nudilo marsikako zanimivost. Nekaj posebnega bodo modeli naših najmodernejših hotelov, dalje načrti za vzorne gostilniške obrate in njih opremo, kar že tvori most k drugemu delu razstave, to je strokovno-poučni del, ki nam bo razkazal razne vzorne opremljene gostilniške in*

hotelske prostore s tujskimi sobami. Gotovo je, da je nemogoče našeti vse posameznosti.

Pomen tujsko-prometne razstave pa ni samo v tem, da se bodo razni predmeti razstavili, temveč pomen tujsko-prometne razstave je bolj v vzgojnem pomenu. Priprave zanj so prislile posamezne krajevne činitele, da so začeli razmišljati o tujskem prometu, da so ugotovili v svojem kraju samem razne nedostatke ter jih skušali še tekom leta odstraniti iz živega spoznanja nove potrebe in ne samo radi tega, da bodo lahko na razstavi popolnejši. Zvest, da je z raznimi tujsko-prometnimi napravami gostilničarstvo in hotelstvo v tesni zvezi, je rodila na vse strani zelo ugodne pojave in gibanje v vseh naših tujsko-prometnih krajih. Nobeno drugo gibanje bi ne moglo tako ozko spraviti v stik tujsko-prometno pospeševalno službo in tujsko-prometne interesente kakor razstava in študije za to razstavo. Marsikje so se zavredli, da nimajo niti ene slike svojega kraja ter so naročili sliko, drugod ni bilo na razpolago niti fotografije, zopet drugod se je takoj čutila potreba po kopalski, po regulaciji in kanalizaciji in podobno, skratka, v razgovorih, ki so jih imeli ti tujsko-prometni interesenti med seboj in z zastopniki tujsko-prometne pospeševalne službe, bodisi od strani Zveze za tujski promet ali pa Tujsko-prometnega sveta Dravske banovine, ali z zastopniki mesta Ljubljane, se je rodila marsikatera zelo važna in plodonosna misel in stori marsikateri sklep, ki se išče najkrajše poti do ustvaritve.

V tem pogledu pač je misel tujsko-prometne razstave povzročila mnogo strokovnega študija in spoznanj. Pomisliti je treba, da je v marsičem moral pripravljati odbor orati ledino, da je moral ustvarjati marsikje marsikatero stvar iz nič. Zato oem uspehov in razumevanja, ki jih je kazalo naše ljudstvo za to razstavo, zelo vesel. Tujski promet se ne predstavlja narodu več samo kot platonično razpravljanje o tem, da je treba proti tujcu biti prijazen in gostoljuben, tujski promet je pri nas dobil že konkretno obliko izpopolnjevanja raznih tujsko-prometnih naprav. Tujsko-prometni interesenti so začeli na to stvar realno misliti. O tem nam predvsem pričajo njihove želje o preureditvi raznih gostilniških obratov in tujsko-prometnih naprav. Zato tudi pričakujem, da bo tujsko-prometna razstava pomenila res v razvoju naše tujsko-prometne pospeševalne službe veliko zarezno ter bo tvorila podlago za nadaljnje delo v tem področju. Saj nimamo druge želje pri tem, kakor da bi v gospodarski krizi, ki se pojavlja tudi pri nas, pripomogli k olajšanju te krize ter da bi izpadek, ki nastaja našemu narodnemu gospodarstvu v tej krizi, nadomestili na drug način, predvsem s tujskim prometom, ki je n. pr. za druge kraje, predvsem Italijo, Tirolsko in Švico, zlat rudnik.

Narte Velikonja,

Komunisti huiskajo

Frankfurt, 15. jul. tg. Komunisti so danes tukaj razdeljevali letake, v katerih pozivajo prebivalstvo, da naj dvignejo svoje prihranke iz bank, ker so te v težkem položaju. Razpečevalci letakov so bili aretirani. Komunistični voditelj Kiefer je bil tudi zaprt. Policija ves dan razganja poskuse za zbiranje ljudi. V delavskem predmestju Berlenheim demonstrirajo komunisti od 4 popoldne po gotovo zaprti policija je v strogi pripravljenosti.

Berlin, 15. julija. tg. Dočim je v Berlinu razmetavanje komunističnih letakov, v več mestih vznemirjati prebivalstvo. Tako poročajo iz Frankfurta, da je tam v starem mestu skupina mladih komunistov napadla policijo. Zvečer v temi napadajo grube ljudi policijske patrulje. Dosedaj je bilo aretiranih nad sto ljudi. Manjši nemiri so bili tudi v Berlinu, Leipzigu, Hamburgu in Münchenu, kjer je pa policiji uspelo komuniste razgnati.

Vročina

Zagreb, 15. julija. Z. Tropska vročina, ki vlada že ves teden, še vedno ni popustila. Nebo je jasno in zasnokrat še ni izgleda na kako spremembo vremena. Danes zjutraj je znašala temperatura v senci 24 stopinj, ob 12 pa 33,50 stopinj Celzija. Včerašnja najvišja temperatura zarana je znašala 21 stopinj C.

Bukarešt, 15. jul. tg. Danes je bila tukaj veličanska vročina. Ob 11 dopoldne je toploter kazal 40 stopinj Celzija.

Izvajanje agrarne reforme

Belgrad, 15. julija. Z. Ekspropriacija zemljišč veleposesev v korist agrarnim interesentom se bo začela izvajati prihodnje leto. Za izvrševanje se bodo izdelali posebni pravilniki in navodila za organizacije, ki bodo to delo izvrševale. Zbirajo se podatki in sprejemajo prijave posameznikov in občin, ki imajo po zakonu pravico na ekspropriirana zemljišča.

Bogate banovine

Belgrad, 15. julija. Z. Po uradnih podatkih so dohodki dunavske, moravske in drinske banovine dvakrat večji kot so predvideni v budžetu.

Katoliška katedrala zgorela

Sofija, 15. julija. Z. Večeraj zvečer je do temelja pogorela katoliška katedrala sv. Ludovika v Plovidru. V katedrali se je nahajal grob preve bolgarske kneginje, matere kralja Borisa. Od katedrale so ostale samo štiri stene. Požar je uničil mnoge dragocenosti in znaša škoda 400 milijonov levoe.

Smrtni padec na Grintovcu

Na severni steni Grintovca je padel v 40 m globok prepad zlatarski pomočnik Mihajlo Weber in oblažal mrtev — Pogumni reševalci

Kamnik, 15. julija.

V nedeljo zjutraj so se odpeljali iz Ljubljane s turistovskim vlakom v Kamnik gg. Janežič, Cacak in Mihajlo Weber, rodom iz Novega Sada, ki je bil poslednji čas zaposlen v Ljubljani kot zlatarski pomočnik. Napotili so se do Bistrice in po kratkem odmoru so nadaljevali pot na Kokrsko sedlo, kamor so dospeli zgodaj zvečer. V koči so se med seboj prijetno zabavali in popevali, posebno dobro je bil pa razpoložen Weber, ki je prepeval same slovenske vesele pesmi. Tu se jim je tudi priključila družba dveh Ljubljančanov, s katerima so potem drugo jutro skupno nadaljevali pot na Grintovec.

Na Grintovcu so se v ponedeljek dopoldan solnili, fotografirali in zabavali. Ta dan pa je bil Weber nekam otožen in slovenske pesmi so mu bile prevesele, prežive. Prišel je peti svoje domače, vojvodinske pesmi, pesmi o »tudjinic in majki. Šel je, češ, če bi bil danes še petek, ko je itak že 13., tedaj se prav gotovo ponesreči.

Z Grintovca so odšli ob kakih 10 dopoldne proti Mlinarskemu sedlu in Češki koči. Nekako na sredini poti, kjer se odcepi pot na Zdolškovo škrbino, so zgrešili markacijo in Weber je trdil, da vidi pod sabo pot, ki naj bi bila prava. Res je šel nazaj — navzdol — in z njim ostali trije. Gospod Cacak, abiturijent, pa je ostal na mestu ter v pravi smeri iskal pot proti Češki koči. Če bi bili ostali šli v isti smeri kot on, ki je tudi radi previdnosti ostal v bližini poti, na kateri so dosedaj bili, se gotovo ne bi bila pripetila nesreča. On jih je tudi klical, da bi se vrnili, a ga niso več slišali, razdalja je postajala vedno večja. Odzvali pa so se mu z nasprotni strani, to je s stene Kočne, 3 turisti, ki so pozneje povedali, da so videli kotaljenje skal, vendar pa niso mogli ločiti človeka od kamenja.

Weber je torej iskal pot in se s tem namenom vsedel na grušču na neko skalo, da bi se razgledal, v istem trenutku pa se je skala utrgala in zdrknila z nesrečnejšem vred v prepad, kakih 40 m globoko, kjer je oblašal na neki polici.

Eden Ljubljančanov, ki je videl, kje je padel nesrečnejši, si je zapomnil kraj in se napotil z ostalimi nazaj v kočjo na Kokrsko sedlo po pomoč, ker se ponesrečeni ni nič oglašil kljub klicem in iskanju z daljave. Stirje so ostali na Kokrskem sedlu, gospod Cacak pa se je napotil v Kamniško Bistrico po pomoč.

Ježersko, 15. julija 1931.

Izredno lepo vreme izvali mnogo turistov v gore. Koče so vse prenapolnjene ob večerih, turisti odhajajo sem in tja, plezajo tu in tam in ni baš udno, da ob tolikem številu zadene koga nezgoda, bodisi vsled lastne nepazljivosti, bodisi vsled kakšne elementarne sile. Grintovec je posegel letos prvi v vrsto mladih življenj, mladih ljudi, hrepenečih po lepota gor. Njegov severni razorani in pošastni masiv je ponovno dokazal svojo neprečnost, a prekruto!

V ponedeljek 13. julija se je v višini 2300 m med Velikim in Malim Grintovcem smrtno ponesrečil 21 letni zlatarski pomočnik Mihajlo Weber, rodom iz Novega Sada, Kisačka ulica 8, uslužben v Ljubljani.

Skupno s štirimi Ljubljančani je ponesrečeni v nedeljo zvečer prišel iz Kamniške Bistrice v Cojzovo kočjo, kjer je vsa družba prenočila. Zjutraj so ob pol petih odrinili proti Grintovcu, ki so ga v spominjavi evidenčni knjigi Cojzove kočje označili kot cilj brez navedbe nadaljnjih tur. Na Grintovec so srečno prišli. Odšli so nato dalje proti Dolški škrbini, kjer so na progu izgubili markacijo in so nato poskušali plezati naravnost čez steno na Zgornje ravni nad Češko kočjo, kjer je pa sploh nemogoč sestop, česar gotovo niso vedeli. Ob devetih so prišli v usodni 25 m dolgi žleb. Weber in še en tovariš sta plezala po njem navzdol, trije so šli bolj na levo. V žlebu je Weber na gladki plošči spodrsnilo in ker najbrž ni z rokami dobro držal, je odletel. Padel je po žlebu in čez steno — po mnenju reševalcev — 40 m globoko. Tovariši so skušali priti do njega, toda ni bilo mogoče. Klicali so ga, toda zaman. Ni se jim odzval. Klicali so druge na pomoč, toda baš ni bilo v bližini nobenega turista, zato so odšli nazaj v Cojzovo kočjo, kjer so hoteli obvestiti o nesreči oskrbnika Cojzove kočje, ki ga pa ni bilo doma. Zato je ponesrečenec tovariš odšel v kočjo v Kamniški Bistrici po pomoč. Oskrbnik Bistrske kočje Uršič Peter je hitro sklicai domače fante iz Stahovice. V ponedeljek ob osmih so bili v Bistrski koči zbrani naslednji reševalci: Erjavšek Peter, Ajdovec Franc, brata Balantič, Balantič Anton in Jeras Ivan. Tam so par ur spali, zjutraj ob pol treh so žurno odrinili proti Cojzovi koči, kamor so prispeli v poldrugi uri! Tu je prevzel vodstvo reševalne ekspedicije oskrbnik Cojzove kočje Erjavšek Franc. Takoj so krenili proti Mlinarskemu sedlu, kjer so nekaj časa počivali in

se posvetovali o reševanju in o dostopu do ponesrečenca. Ekspedicija se je razdelila na dve partiji. Dva ponesrečenčeva tovariša in Erjavšek Franc ter Ajdovec so šli na ono mesto, kjer se je nesreča pripetila. Poskušali so s tega mesta priti do ponesrečenca. Spustili so Ajdovca 25 m po vrvi v žleb, toda ponesrečenca ni ušli. Požrtvovalni in drzni Erjavšek je nato splezal na rob stene, čez katero je ponesrečeni odletel, pa tudi on ni ponesrečenega mogel videti. Zato so se podali nazaj na Mali Grintovec in na Mlinarsko sedlo, od tod po stezi proti Češki koči, da bi od strani prišli do ponesrečenega. Ostali reševalci so med tem iskali nekoliko nižje, a brez uspeha. Erjavšek Franc in Ajdovec sta prečkala snežno polico in prišla na mal greben, z njega zopet po drugi polici v ono smer, kjer je domnevno ponesrečeni ležal. Čez mal greben, na katerem je ostal Ajdovec, je Erjavšek po nevarno eksponirani polici lezel naprej in je kmalu čez šestmetersko steno uzrl ponesrečenčevogo nogo, nato po dveh nadaljnjih pretegljajih vsega. Ponesrečeni je ležal vznak na progu z razbito glavo in polomljenimi udi. Mrtev. Erjavšek je pod steno splezal na obstranski prod, našel najprej kratko krivo palico ter nekoliko višje termos steklenico. Še višje ves raztrgan nahrbtnik z razbitim foto-aparatom. Deset metrov zgoraj je ležal ponesrečeni. Smrt je morala vsled strašnega padca nastopiti takoj. Ajdovec je nato zaklical ostalim, da je Erjavšek ponesrečenega našel in po preteku pol ure so prišli ostali reševalci do njegovega ležišča. Zavili so ga v rjuho in ga po treh urah naporenega reševanja nad skoro petstometerskimi stenami in prepadi spravili približno v steno nad studencem na Zgornjih ravneh. Tam ga čez nevarna mesta niso mogli dobiti, zato so ga spustili čez 150 metersko steno na sneg na Zgornjih ravneh. Po padcu na sneg je oblašal ves razbit blizu poti na Mlinarsko sedlo. Reševalci so olajšani težko prišli na steno in nato dalje po stezi na Zgornje ravni. Naložili so ga na nosila in ga odnesli proti Češki koči, kjer so počivali in mu splekli venec iz planinskih rož. Iz Češke kočje so s težkim breme-

nom odšli na Ježersko, kamor so dospeli ob petih in odložili žrtev planin v mrtvašnico.

Njegovo prezgodnjo smrt je zakrivila v prvi vrsti zgrešitev markacije, nesmotreno iskanje novega sestopa in pa tudi ponesrečenčeva prevelika drznost.

Zdaj zvečer žari Grintovec v solnčnem sijaju, pod njim leži tiho in že malo omračeno in osenčeno Ježersko, tudi mesto, kjer si Ti padel, žari, žari od solnce in Tvoje rdeče krvi, Ti pa ležiš v mrtvašnici tih in zbit, nesrečni ljubitelj naših gor. Prevelika ljubezen je ubila Tvoje mlado življenje. Nesrečen je bil zate trinajsti julij. Sladko spi v jezerski zemljici v okrilju krutih a ljubljenih gora.

Osebnosti Mihajla Webra.

Ljubljana, 15. julija.

Ponesrečeni turist Mihajlo Weber je bil rojen 1. 1910 v Novem Sadu. Govoril je hrvatsko, nemško in madjarsko. V Novem Sadu ima mater, ki je težko bolna, in brata, ki mu je pred kratkim pisal o materini bolezni. Pokojni Mihajlo je svojo mater podpiral in ji vsak teden pošiljal del svojega zaslužka. Bil je zaposlen že 6 mesecev pri zlatarju Danielu Zupancu v Wolfovi ulici, stanoval pa je v Hrenovi ulici 19 pri g. Frelihovi, rojeni Bergantovi. Sin gospe Frelihove Emil je zaposlen tudi pri Zupancu in sta bila dobra prijatelja. Mihajlo je imel dopust za ponedeljek. Pred odhodom na planine mu je Emil Frelih dejal: »Pazi, da se ne ubiješ!« Gospa Frelihova pa mu je želela srečno pot in srečno vrnitev. Na planine je Weber vzel tudi fotografski aparat, ker je zelo rad fotografiral po planinah. Prejšnjo nedeljo pa je napravil izlet na Golico in Stol. V načrtu je imel, da se povzpne avgusta meseca na Triglav. Jeseni bi moral oditi k vojakom in bi zelo rad postal pilot. Pogreb bo v četrtek ob pol 10 dopoldne na Ježerskem, kjer ga pokopljejo na pokopališču sv. Ožbolta. Pogreba se udeleži tudi deputacija ljubljanskih zlatarskih pomočnikov, ki položijo ponesrečenemu tovarišu venec na krsto.

Od solnca zagorelo zdravo kožo

mladeniško svežosti, zdravega izgleda Vam dasta

NIVEA-CREME

NIVEA-ULJE

(olje za kožo in masazo)

Oboje vsebuje - edino svoje vrste - encirit ki neguje kožo, oboje oblažuje nevarnost solnčarice, in daje telesu prekrasno barvo tudi ob oblačnem nebu. Nivea creme hladi telo kadar je vroče. Nivea olje ga varuje pred prehladom vsled prehitrega ohlajenja ob gradnem vremenu. Tako se lahko tudi ob hladnih dneh kopelje na zraku in v vodi. - Nivea-creme Din 5- do Din 22- - Nivea olje Din 23- do Din 35- -

Proizvajal: Jugosl. P. BEIERSDORF & CO., d. s. o. j., MARIBOR, Gregorčičeva ulica št. 24.

Velikanski gozdni požar

Kočevje, 14. julija.

Vsa kočevska gasilna društva so zadnje štiri dni alarmirana. Kočevski gozdovi so v ognju, ta novica gre od ust do ust. Edino narodno bogastvo, ki ga imajo naši Kočevjarji, je sedaj na dveh krajih Kočevske močno ogroženo.

Najprej je došlo poročilo iz Koprivnika. Orožniška postaja je obvestila mesto, da gori v Bärwaldu Auerspergov gozd. Gasilci iz Koprivnika, Oneka, Hriba, Mačke vasi, Cvišlarjev, Zelina, Starega loga pa tudi iz mesta Kočevja so odhiteli na kraj nesreče. Tu se jim je nudil strašen pogled. Visoke, močne smreke in jelke, krepki in stari hrasti, debele bukve, grmovje, vse to je bilo kot ena sama živa baklja. Požar se je širil z bliskovito naglico in zavzema vsako uro večji obseg. Jasno je bilo, da se bo ogenj zanesel iz dosedanjih kompleksov kneza Auersperga tudi na gozdne parcele kočevskih kmetov. Gasilci so se takoj vrgli na težavno in trudapolno delo. Začeli so sekati in preoravati zemljo na takih krajih, koder bi lahko prešel požar še na večje komplekse. Najhuje je, ker ni nikjer vode. Vseposvoda vlada strahotno pomanjkanje vode, tako da je delo za obrambo požara v nadaljnjih gozdnih kompleksih skoraj onemogočeno. Oblast je izdala ukaz, da mora prebivalstvo tangiranih vasi na pomoč gasilec. Na ta način bo mogoče obvarovati vsaj delno dosedaj še nenačete gozdove.

Kakor smo dosedaj dognali iz merodajnih strani je pogorelo že 12 hektarov gozda. Ko to poročamo, so se odpravili na kraj požara zastopniki oblasti in Auerspergovega veleposestva, da ugotovijo položaj ogroženih krajev in ceno škodi, ki pa ne bo malenkostna.

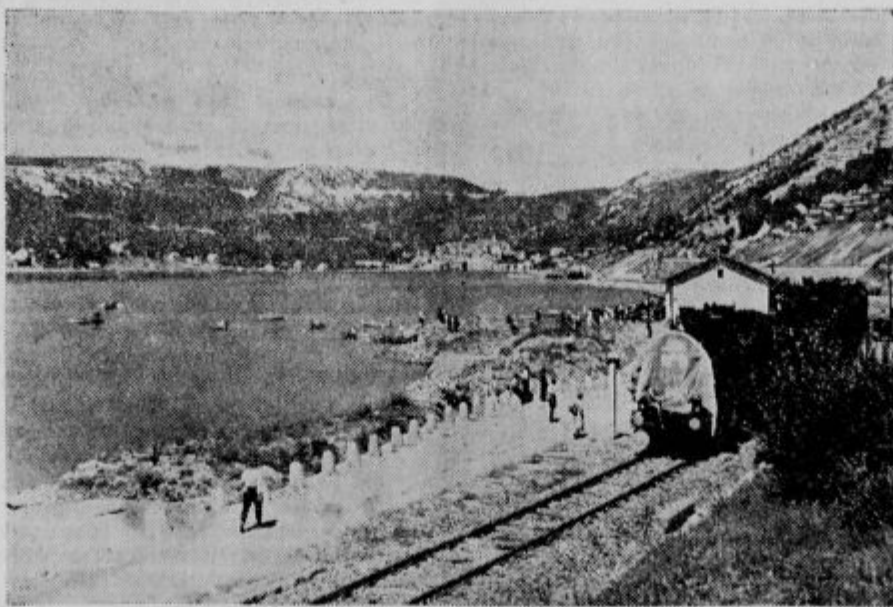
Kmečko prebivalstvo je obupano. Vse hiti in se trudi, da bi rešilo iz območja požara, kar se rešiti še da. Vendar je to delo pravo sisifovo delo.

O gozdnem požaru prihajajo nadaljnja poročila tudi iz Grčaric in Gotenice. Tudi tamkaj se je vnela šuma na več krajih, lasti povečini majhnih in srednjih kmetov. Alarmirani gasilci so se z vsemi pripravami spravili na delo, vendar je tudi tu ve-

lika težkoča, ker vsled grozne suše ni niti enega studenca več. Vse je suho in ima ogenj kaj lahko pot, da uniči prelepe gozdove, ki so tu mogoče najlepši v celi dravski banovini. Tudi tukaj je prebivalstvo obupano in pričakuje od oblasti po nesreči primerne pomoči.

Nočni požar na Savi

Kmalu po drugi uri v jutro, na sredo 15. t. m. je opazil kmetičar železniške kretnice nasproti savskega broda, da gori v kovačnici, nad posestvom bivšega župana občine Konj, Marka Dvorskega, v hribu, kjer se pričena vspon proti vasi Tirna. Takoj je telefoniral postaji Sava, ki je telefonično posredila litijsko postajo, da obvesti litijske gasilce, da pridejo gasiti na Savo. Ob pol treh zjutraj je obvestil železniški uslužbenec Praprotnik načelnika litijske božarne brambe g. Mile Koprivnikarja, ki je takoj alarmiral gasilce, ki so se s požarnim avtom odpeljali na Savo, kamor so prispeli kmalu po 3. uri. — Na mestu požara so bili že zbrani precej številni Savčani, ki so pomagali reševati, kar se je pač dalo. — Na nesrečo pa je vodo, ki teče mimo hiše v jarku, prejšnji večer neki posestnik v hribu spjel na svoje travnike, ker je suša tako velika, tako da v jarku ni bilo skoro kaplje vode. Bliznji sosedje so zato nosili vodo v skafih iz bližnjega tolmuna. Zal zaradi pomanjkanja vode niso požara mogli lokalizirati le na kovačnico poleg hiše, tako da se je ogenj kmalu razširil tudi na hišo. Litjski gasilci so takoj stopili v akcijo, motoriko so postavili na savski brod in že je brizgalna sipala curke savske vode na gorečo hišo, tako da se jim je posrečilo požar lokalizirati. Od hiše je pogorelo le strešno ogrodje. Požar pa je obnemel tudi obdel kompleks gozda proti Tirni, katerega so potem domačini pod vodstvom litjskih gasilcev do jutra omejili. — Do tal je pogorela kovačnica z vsem orodjem, najemniku Verbiču čevlji in obleka, hišno ogrodje ter precej mlado zaraščenega borovega gozda, tako da se škoda ceni na kakih 40.000 Din.

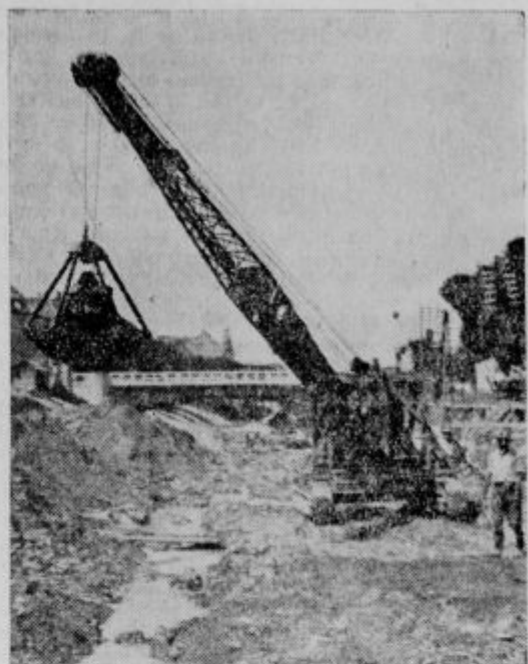

Otvoritev bakarske železniške proge. — Prihod prvega vlaka.

Obrežno zidovje Ljubljance

Ljubljana, 15. julija.

Ze vso pomlad in poletje grade obrežno zidovje nekako od Turjaskega trga do novo zgrajene zatvornice na levem bregu Ljubljance. Levi obrežni zid je sedaj že ves zgrajen, manjka pa še na desnem bregu 270 metrov obrežnega zidu. Da

pospeši gradbo, je podjetje nabavilo močan bager, ki je pretekle tedne z orjaško lopato kopal jarke za kanalizacijo v Rožni dolini. Sedaj so bager preuredili, tako da ima ogromno železno ročico, s katere spušča na jeklenih vrveh velikanske klesče, ki zajemajo skoro četrtrubični kubičnega metra. Bager dela z bencinskim motorjem, ki premore 40 konjskih sil. Za upravljanje vsega motorja, zajemanje peska in stresanje zadošča en sam strojnik. Običajni delovni tempo bagerja je tak, da zajame vsaki dve minuti in iztrese, nakar znova zajame. Bager je zgrajen podobno kakor traktorji in se premika s kolesjem na verižni pogon. Sedaj koplje ogromne jarke, v katere bodo zabetonirali temelje desnega obrežnega zidu in opravlja delo najmanj 20 delavcev, ki bi pa za isto delo rabili najbrž toliko dni, kakor rabi stroj ur.

„Naše planinstvo v krizi“

Pod tem naslovom je izšel v 152. številu »Slovenca« članek, ki se peča s krizo v SPD, ki se je poostila z odstopom predsednika dr. Fr. Tominška. V drugem delu svojega članka je dopisnik zadel v črno, in vsak pravi planinec, ki alpinizma ne goji le kot sport, mu bo hvaležen za odkrite besede, ki z njimi odkriva nerednosti v planinstvu. Pozabil je pa na troje vrst planincev, ki jih hočem zato jaz omeniti. Prva je »Planinska Mica Kovačeva« (homo alpinus dolosus), ki se v kočah na zvit način odteguje plačilu in tako lepo za »božji lon« prenočuje, je in pije. Druga je »Planinski vriskač« (homo alpinus ululans), ki naznanja svoj prihod v kočjo z glasnim ukanjem tudi v poznih in zgodnjih urah, da zbudi ljudi, ki spe spanje — utrujenega. Tretja vrsta je pa »Planinski vlonilec« (homo alpinus rapax), ki vlamlja v planinska zavetišča in stanove, kuri tam s škodljivimi in strešnicami ter pušča sledove svojega »kulturnega« delovanja v gorah na razne za dotične posestnike malo koristne, zanje pa še manj častne načine...

Prvi del članka mi pa ne ugaja in ga moram zato nekoliko zavrniti. Članek očita SPD, da je po vojski malo delalo. Ta sodbja je krivična. Kajti SPD je postavilo nekaj novih planinskih zgradb, nekaj jih je pa popravilo in razširilo. Naredilo je tudi nad pol milijona dinarjev dolga. Ta dolg — če se ne šteje v zaslugu — je pa nastal zato, ker je v članku ožigosana »diktatura« v enem slučaju nekoliko popustila in zavila malec v »demokratizem«, ki ga članek pogreša v planinski organizaciji. SPD je v povojnih letih žrtvovalo marsikaj tudi za kulturne namene, ki jih nekateri planinski mal-kontenti ob vsaki priliki tako radi poudarjajo. Nakupilo je n. pr. nekaj 100 Badjuhin »Sto izletov«, ki jih bo odbor moral pač zastopati razdeliti, če se jih bo hotel znebiti. Založil je tudi dr. Thumino »Imenoslovje«, ki čaka lepo v skladovnici zloženo, kdaj se bo začelo na »vago« prodajati.

Kar se pa tiče očitka, da SPD zanemara »moralni in etični povzdig planinstva«, prosim član-karja, naj da v tem oziru odboru kaka navodila, ki bodo gotovo spoštovana. Zdi se mi pa, da bo v naših časih težko planince dvigniti etično in moralno, ko se najdaljši skok višje ceni, kakor še tako važna in človeštvu koristna pridobitev na polju znanosti in vede.

Sploh se članekarju pozna, da ni iskal informacij na pravem mestu, sicer bi ne trdil, da ima vsaka kočja »svojega oskrbnika iz vrst članov SPD«. Oskrbniki obeh spolov so vzeti iz vrst domačinov, katerih nihče ne vpraša po članski izkaznici. Ker stoji »diktatura« odločno na tem stališču, se je neki res marljiv planinec odtegnil sodelovanju. Ni hotel pač trpeti »diktata« v društvu, kakor predbaciva članek SPD. — Kar se pa tiče cen v kočah, je vsaka tožba o »odiranju« pretirana, če ne popolnoma krivična. Marsikdo mi je že izjavil, da je v zavetiščih SPD ceneje živeti, kakor po gostilnah v dolini.

Članek tudi nima prav, da dela med vrstami SPD odgovorno za nered, ki se res tuintam dogaja po kočah. Odbor vendar ne more najemati ljudi, ki bi razgrajale postavljali pod kaj. Tudi oskrbnik moškega spola ni takim surovim kos. Trezni gostje, ki so navadno vedno v premoči, bi v takem slučaju sami lahko naredili red. Verjamem pa, da se dostojen človek ne mara »z bikom bostit«. Je pač dandanes ob pomanjkanju in maloovraževanju srečne vzgoje med ljudmi, ki pohajajo po gorah, mnogo nevezgojenih...

Kriza v planinstvu se bo reševala, vsaj v nekoliko, pri izrednem obnem zboru, ki se bo vršil 16. t. m. Prosim član-karja, ki sem mu v tem dopisu nekatere zadeve pojasnil, naj se ga gotovo udeleži. Sploh pa, po mojem mnenju, ne sme pri tem zborovanju nikogar manjkati, ki mu je naše planinstvo pri sre. Šlo se ne bo samo za novega predsednika, marveč tudi za prenosno SPD. Izvestni ljudje bi radi pravila tako korenito spremenili, da bo premoženje SPD prišlo prav lahko v roke tistih, ki niso zanj niti mazina ganili. Nekako tako sem zvedel izna kulis. Zato planinci, pred in povojni, na plan, oziroma v Mestni dom, kjer se bo vršil občni zbor. Pridite pa oboroženi s — planinskimi legitimacijami, sicer se »boja« tudi kot molčeči poslušavci ne bodeite smeli udeležiti. Ne pozabite tudi hišnega ključa doma... Dr. Servacius.

Dnevna kronika

Koledar

Cetrtek, 16. julija: Devica Marija Karmelska.

Osebnosti

Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odredeni za poveljnika 3. eskadrona 2. konjeniškega polka kraljeve garde konjeniški kap. II. razr. Zvonimir Vucel; za vodnika 3. bataljona 1. pontonskega polka inženjski podporočnik Hugon Folmajer; na službo v pobočniški odsek generalštabnega oddelka zrakoplovnega poveljstva zrakoplovni kapetan I. razr. Stanko Diklić; za vršilca dolžnosti blaginjskega poveljstva kičevskega vojnega okrožja nižji voj. uradnik III. razr. ekonomske stroke Radislav Šmup in za vršilca dolžnosti knjigovodje III. armijske oblasti nižji voj. uradnik I. razr. ekonomske stroke Ivan Kovač.

V naši mornarici so odredeni po službeni potrebi za vršilca dolžnosti upravnika stroja Nj. Vel. broda »Dragor« strojni poročnik Ivan Hrabovskij; za vršilca dolžnosti prvega častnika kr. broda »Vila« poročnik fregate Franjo Fleg; na službo na kr. podmornico »Hrabri« poročnik korvete Alojz Skuflec; na službo na kr. podmornico »Nebojša« poročnik fregate Ivo Hekman in poročnik korvete Milan Zupančič; na službo na kr. podmornico »Smeli« poročnik korvete Friderik Bambič; na službo na kr. brod »Orao« sanitetni poročnik dr. Josip Lipa in za vršilca dolžnosti upravnika stroja kr. motorja »Drava« strojni kapetan 2. razr. Josip Gumzei.

Izpit so napravili za čim aktivnega peh. majorja kapetan I. razr. Andro Grum; za čim akt. topniškega majorja kap. I. razr. Hugo Štajner in Kazimir Poje za čim akt. zrakoplovnega majorja kap. I. razr. Joža Zupančič.

Proces proti Levakoviču

Tudi ta akcija je bila pripravljena na Madjarskem.

Belgrad, 15. julija. I. Danes se je vršil 9. dan procesa proti Levakoviču starejšemu in tovarišem. Ker je bilo postopanje končano je dobil besedo državni tožilec dr. Djardov, ki je poudaril, da so teroristične akcije, ki so bile prirejane v naši zemlji, odkrite in atentatorji ujeti. Vse te akcije potrjujejo eno dejstvo in sicer, da so se vse akcije pripravljale v inozemstvu in tudi vodile zunaj. Cilj teh akcij pa je bil razrušiti naše narodno in državno edinstvo, da bi v nekaterih delih naše domovine bila zopet vzpostavljena tuja oblast, ki je stoletja tlačila naš narod. Temni elementi v inozemstvu so našli pri nas nekatere ljudi, ki naj bi izvršili njihove peklenske in zle nakane. Te osebe, ki so se pregrešile proti prvemu državnemu zakonu, t. j. zakonu o obstanku države in njene zakonite oblasti, so se pregrešile tudi nad častjo našega naroda in zaslužijo najhujšo obsodbo. Nekateri od njih stojijo danes kot krivci pred sodiščem in odgovarjajo za težka dela, katerih težino nikakor ne more zmanjšati dejstvo, da so delali proti državi pod tujimi aspiracijami. Kakor je bilo dokazano v procesu proti Seletkoviču in tovarišem, da se je vsa propaganda proti naši državi vršila na Dunaju, tako je tudi dokazano, da so današnji obtoženci rovarili proti državi pod vplivom znanih narodnih zločincev dr. Perčeca in njegove družine. Se bolj podrobno pa je dokazano v tem procesu, da je dr. Perčec delil teroristom orožje ter jih posredno in neposredno vabil, kako se uporabljajo orožje. Dokazano je, da je vodil Perčec to svojo akcijo na Dunaju, Budimpešti, Sopronju in v Pečuhu. Pojasnjeno je v vseh podrobnostih delo skupine, katere v hrvaškem delu našega naroda nikdar ni ničesar predstavljal, ni imela niti manjšine, kaj žele večino. Tudi v tem procesu igra glavno vlogo Perčec. Značilno je, da je Perčec tisti, ki je Levakoviču starejšemu posredno in neposredno dajal podatke o eksplozivnih peklenskih strojih, šifrah itd. Učil ga je, kako je treba postavljati peklenske stroje v vagono, dal mu bombno zaplečeno v kruhu itd. Dokazano je tudi, da ima Perčec svoje skladišče peklenskih strojev in eksplozivov v Sopronju na Madjarskem. Dalje je potrjeno, da ima Perčec potne liste madjarskega izvoza, od katerih je enega dal Levakoviču starejšemu, ki se je glasil na ime nekoga Roberta Valterja. Ugotovljeno je nadalje, da imajo emigranti odredeno službo v vlaku do Čekenjaka skupno z madjarskimi službenimi organi.

Perčević in Gruber sta istotako sluge naših sovražnikov. Ta proces je pojasnil tudi delo Jovana Perčevića, ki ga poznamo pod drugim imenom kot barona Vesta iz Temešvara, znanega avstrijskega častnika in Petra Gruberja, ki je bil v naši javnosti dosedaj še neznan. Ta proces je še bolj natančno pokazal izdajalsko delo Seletkoviča in dr. Careviča. Perčević je sprejemal Levakoviča, mu dajal denar in navodila za dr. Perčeca. Državni tožilec je nato govoril o posameznih obtožencih. O Levakoviču starejšem je rekel, da je bil nezadovoljen radi tega, ker so ga zapodili iz službe in da je iz tega vzroka pristopil k teroristični akciji, kar sam vse priznava ker je dobro vedel, da bo s tem olajšal svoj položaj. Nato je govoril o Levakoviču mlajšem, o katerem je rekel, da predstavlja dober material za izvršitev vseh nakan. Levaković mlajši je pravi tip terorista, čeprav ne izgleda tako. On je nagovarjal druge, da naj pristopijo k teroristični akciji in jih vzpodbujal k zločinskemu delu. Državni tožilec je vprašal nato Rosića, zakaj je ubil Berića, na kar mu je obtoženi odgovoril, da zato, ker je bil Berić aktiven član za uredjevanje današnjega stanja. Nesporo in dokazano je, da je Rosić ubil Berića po dobrem preudarku, kar potrjujejo okoliščine, pod katerimi se je izvršil zločin. Njegova obramba, da je bil pijan, ne drži. Nadalje je govoril o Terihaju, ki je padel v roke Levakoviču starejšemu in je pristal, da bo našel osebnost, ki bo ubila Karla Kovačevića. O Saubu, Lukeu in Papcu je rekel državni tožilec, da so v polni meri krivi, ker so soglašali s predlogi Levakoviča starejšega. Lukee je bil večkrat na Madjarskem, kjer se je sestajal s Seletkovičem. Nato je dobil besedo zastopnik privatnega tožitelja dr. Živković, za njim pa so govorili zagovorniki.

Ruska kapelica pod Vrščem

V nedeljo, 19. t. m. priredi Ruska Matica tradicionalno romanje k ruski kapelici pod Vrščem. Odhod iz Ljubljane s turističkim vlakom ob 5.21, prihod v Kranjsko Goro ob 8.44. Ob 11.30 se bo v kapelici vršil parastos za duše ruskih vojakov, katerih grobovi so raztreseni po tem lepem kraju Slovenije. Ruska Matica vabi k udeležbi na tem romanju vse v Sloveniji bivačajoče Ruse in svoje jugoslovanske prijatelje. Ob tej priliki izraža odbor Ruske Maticе svojo globoko zahvalnost vsem dobrotnikom, ki so omogočili nakup sveta, kjer se nahaja ruska kapelica. Posebno pa se zahvaljuje gosp. notarju v Kranjski Gori dr. Ivanu Grašiču, ki je z veliko požrtvovalnostjo in pravo slovansko ljubeznijo vodil to akcijo.

Nesreča pri mlačvi

Murska Sobota, 14. julija.

Letos spremlja mlačvo z mlatilnicami več nesreč. V tukajšnji bolnišnici so pripeljali že več ranjencev, ki so postali žrtve mlatenja. Zalosna sta zlasti dva slučaja.

Iz Gančan pri Beltincih so pripeljali 23 letnega fanta Zaliga Ivana. Imenovan je dajal snopje v mlatilnico. Hipoma je zakričal in je potegnil iz mlatilnice samo polovico roke. Drugo polovico so mu zobniki odtrgali. V bolnišnici so mu morali roko odrezati.

V Gomilicah pri Turnišču je postal žrtev 21-letni Sebian Stefan iz Dobrovnika, sin lastnika mlatilnice. Fant je videl, da je bilo onemu, ki je dajal v mlatilnico, jako vroče, radi tega je šel na mlatilnico, da bi nekaj časa sam opravljal ta posel. Čakala ga je nesreča. Komaj je dajal v mlatilnico prvi snop, je med zobčevjem zahreščalo, jermen je padel s kolesa, z mlatilnice pa se je zaslišal obupen krik. Pri odprtini, ki je požirala snopje, je stal fant in je dvigal kvišku polovico leve roke. Druga polovica je ostala v mlatilnici. Fant se je za hip onesvetil, navzoče pa je prevzela groza. Šele čez čas so se spomnili, da morajo ranjencu pomagati. Spravili so ga z mlatilnice, mu izprali in zavazeli roko. Rana bo v bolnišnici sicer ozdravela, toda revež bo ostal brez roke.

Ostale vesti

Družba sv. Vincencija Pavelskega bo imela letošnje glavno zborovanje na praznik svojega velikega zaščitnika, L. Vincencija Pavelskega, prihodnjo nedeljo, t. j. 19. t. m. po sledečem sporedu: I. Dopolodne: 1. Ob 3.7. jutraj sv. maša z govorom in skupnim sv. obhajilom v kapeli Marijanišča. a) Ob 3.9 seja centralnega sveta: a) nagovor podpredsednika družbe; b) čitanje zapisnika seje centralnega sveta z dne 20. 7. 1930; c) poročilo o delovanju družbe in centralnega sveta v l. 1930; d) poročila o delovanju posameznih konferenc, ki jih podaja predsedniki oz. podpredsedniki konferenc; e) predlogi konferenc; f) volitev predsednika; g) slučajnosti. Po zaključku seje bo kolekta, na to skupno kosilo za člane centr. sveta in njihove namestnike ter delegate izven ljubljanskih konferenc, ki pridejo na zborovanje. (Dneva svete samote ne bo). II. Popoldne: 1. Ob 2. litanije v kapeli Marijanišča. 2. Po litanijah v Marijanišču občno karitativno zborovanje. Govoril bo stolni župnik kanonik dr. Klinar T. o: »Sodobna karitas«. K občenemu zborovanju se vabijo nujno vsi člani vseh konferenc; k občenemu karitativnemu zborovanju popoldne ob 3.3 v Marijanišču pa tudi vsi številni dobrotniki in deležniki družbe, kakor vsi prijatelji krščanske dobrotelčnosti. Ob zgledu moža, ki je svoj čas nosil toliko gorja na aebi in ga tako veliko potezno tešil, užijmo spet ogenj nesebične ljubezni do bližnjega!

— Popravni izpit na srednjih šolah. Ministrstvo prosvete je z odlokom S. n. br. 2266 z dne 9. VII. 1931 kakor lani dovolilo, da morejo delati oni učenci, ki imajo popravni izpit čez nižji teč. izpit, V. VI. VII. ali VIII. razred, ta izpit že na koncu julija ali v začetku avgusta, in sicer pod pogojem, da nujnost izpita tehtno podpro pri pristojnih ravnateljih. O dopustitvi odločajo ravnatelji.

— Pevska zveza. Nekateri zbori so note za koncert že dobili, drugi jih dobe gotovo vsi še ta teden, ker tiskarna ni mogla obenem vseh not pripraviti. Redno glasbeno prilogo Pevca bomo razposlali prihodnje s »Pevcem« vsem onim, ki je sedaj niso dobili.

— Zaradi notranje prenovitve in prečiščenja kirurškega oddelka obce državne bolnišnice v Ljubljani se do preklica sprejem na ta oddelek omejuje na najnujnejše slučaje. — Ravnateljstvo obce državne bolnišnice v Ljubljani.

— V desetih dneh osem požarov. Na področju mesta Karlovca je bilo v teku zadnjih desetih dni nič manj kakor osem požarov. Sumijo, da so požari delo zlobne roke, ker je pri večini požarov vzrok nepoznan.

— Katastrofalen požar v Sarajevu. V torek popoldne ob petih je izbruhnil v Sarajevu v ulici Alekse Šantića ogenj, ki se je radi silne vročine zelo hitro razširil na celo vrsto poslopj. V kratkem času je zajel plamen 7 hiš, od katerih jih je 5 pogorelo do tal. Na lice mesta so takoj prihiteli gasilci, katerim se je po napornem delu posrečilo, da so požar lokalizirali. Škoda je ogromna in je še ni mogoče natančno oceniti. Čujejo se govorice, da je v neki hiši zgorelo dete, vendar se ne ve, če ni natančnejša. Okrog ognja se je zbrala velika množica ljudi, tako da je mora nastopiti policija, da je napravila gasilcem prostor.

— Ilustracija. Štev. 7. izide te dni z raznovrstno vsebino in izborom lepih slik. Velik del številke je posvečen delu naših talcev s članki in slikami. Opozorite svoje znance na »Ilustracijo« in zahtevajte številko na ogled, če lista še ne poznate. Posamezne številke po 10 Din v vseh knjigarnah in trafikah. Uprava revije »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva 6-I.

— Ant. Rud. Legat-ov enoletni trgovski tečaj v Mariboru. Vpisovanje ustmeno ali pismeno v Slovenski ulici 7 zraven trgovine Wögerer, od 8 do 12 in od 2 do pol 7. Solski programi brezplačno!

— Železniški starovpokojnenci, invalidi in vdove. V tem letu sta izšla dva nova zakona, uradniški in zakon za prometno osebo, kar priča, da kraljevska vlada po svoji moči skrbi za nastavljenou uradništvo. Ostali so le še starovpokojnenci, katerih žalostne in solzne oči so uprle v kraljevsko vlado in pričakujejo, da tudi zanje pride dan, da izide že tolikokrat obljubljeni zakon, da se njihov bedni položaj izboljša. V kakšnem bednem položaju so starovpokojnenci državne in južne železnice, menda ni treba več omenjati, ker se je to storilo že neštetokrat tudi na tem mestu, bilo je odposlanih in osebno predloženih mnogo prošelj in to na vseh merodajnih mestih. Kraljevski vladi je predobro znan obupni položaj starovpokojnencev, ve pa tudi, v kakšnem bednem položaju so železniški invalidi, da še do sedaj niso urejene in prevedene njihove kronske nezdorne rente, ker prejemajo za prejšnjih 100 zlatih kron 25 Din mesečno. Kraljevski vladi je tudi znano, da se je železniškim vpokojencem odvzela prislužena pravica, neomejena režijska vožnja; tudi tozadevno so vsa družila železniških vpokojencev poslala na pristojna mesta potrebne prošnje v trdnem prepričanju, da ne zamaž. Beda nas je zopet prislila, da se tem potom obračamo na kraljevsko vlado s prošnjo, naj se usmili trpečih, naj kmalu izide novi zakon, s katerim se bo rešilo največjega pomanjkanja najboljših državljanov. — Društvo železniških vpokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

— Natečaj. Vojaška akademija potrebuje po enega stalnega voj. profesorja za matematiko, zgodovino SHS, in splošno zgodovino, za madžarski — francoski — nemški in srbsko-hrvatski jezik, za mineralogijo in geologijo, za filozofsko propedeutiko, za geografijo in za kemijo. Za vsako prednavedenih mest se lahko potegujejo aktivni in vpokojeni profesorji državnih gimnazij in realk ali vseučilišč iz cele kraljevine. Kandidati morajo biti naši državljani, dovršiti so morali tu — ali inozemsko vseučilišče in položiti profesorski izpit, morajo biti zdravi in sposobni za službo in da so zadnji dve leti sodnijsko nekažnovani. Prošnje naj se pošljejo najkasneje do 10. avgusta t. l. »Upravi voj. akademije« v Belgradu.

Prošnjam je priložiti izvirne ali pa overovljene prepise dokumentov o dovršenih šolah in profesorskem izpitu, dalje dokumente o svojem službovanju in curriculum vitae.

— Razpis zdravniške službe. Glavna bratovska skladnica v Ljubljani razpisuje na podlagi »Pravilnika za opravljanje zdravniške službe pri bratovskih skladnicah« (Službeni list kraljevske banske uprave dravske banovine št. 248-40 ex 1930) službo pogodbenega zdravnika pri Kraljevni bratovski skladnici v Velenju s sedežem v bližini okolici premočevnika Zabukovca ali Liboje. V zdravnikov okoliš spadajo občine: Grize, Zalec, Velika Pirešica, St. Peter v Savinjski dolini in Petrovce, po katerih prebiva točasno 337 članov premočevnika Zabukovca s 604 rodbinskimi svojci in 80 članov premočevnika Keramične industrije s 100 rodbinskimi svojci. Prejemki zdravnika so pavalirani z Din 2.500.— mesečno in trinajsto plačo brez vseh drugih dajatev.

— Železničarji! Dolgo pričakovani Zakon o državnem prometnem osebju je sedaj izšel tudi v slovenskem jeziku in se dobi za Din 14.— tudi v jugoslovanski knjigarni. Zakon je izredne važnosti za aktivne kakor tudi upokojene.

— Pri ljudeh, ki so pobiti, utrujeni, nespodobni za delo, povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica prosto kroženje krvi in zviša zmoglost za misli in delo. Vodilni kliniki dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda odlične vrednosti kot sredstvo za odprtje črev pri duševnih delavcih, slabotivnih in ženskah. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Maribor

□ Policijski svetnik Puš odhaja. Včeraj je prevzel vodstvo mariborske policije do prihoda novega šefa po policijskem svetniku Pušu policijski svetnik Ivan Zetkovič. Svetnik Puš je bil vreden, korekten in strogo pravičen v svojem poslu ter je baš radi tega užival pri svojih podrejenih uslužbencih spoštovanje in udanost. Svetniku Pušu želimo, da bi tudi na svojem novem službenem mestu želi čim lepših sadov svojih sposobnosti in svoje neumorne delavnosti.

□ Jugoslovanska gasilska zveza bo zborovala v Mariboru. Zvezina glavna skupščina bo letos v Mariboru in sicer v dne 1. in 2. avgusta v kazinski dvorani. V soboto, dne 1. avgusta, ob 10 bo v veliki kazinski dvorani seja starešinstva s sledečim dnevnim redom: overovljenje zapisnika zadnje seje, naznanila predsedstva, dopisi in okrožnice, pregled in odobritev poročil za občni zbor, sprejem in dodelitev novostanovljenih društev, predlogi in navetli ter slučajnosti. Razen tega zborujejo v soboto dopoldne tehnični, literarni in samopomočni odsek. V nedeljo, dne 2. avgusta, pa bo v kazinski dvorani glavna skupščina s pričetkom ob 10 in s sledečim dnevnim redom: poročilo zveznega staroste, overovljenje zapisnika zadnjega občnega zbora, tajnikovo poročilo, blaginjkovo poročilo, poročilo računskih preglednikov, poročila samopomočnega, literarnega, tehničnega in kongresnega odseka, nadalje sklepanje o samostojnih predlogih, poročilo o Podpornem skladu in razdelitvi podpor, volitev novega starešinskega odbora in raznoterosti.

□ Razprava proti 42 mariborskim mesarjem se je včeraj dopoldne ob osmih nadaljevala. Zaslisevali so se še nekateri obtoženci, v kolikor se tiče nekaterih dopolnilnih izpovedb. Nato so se zaslisale zaprisežene priče dr. Rojko, Konrad Zugman, Mirko Weitzl, Franc Trofenik, gospa Lajšič za uradniško menzo ter poslovodja pri Rozi Detiček Srečko Čagran. Lajšičeva je izpovedala na primer, da je plačevala meso pri Lahu meseca januarja po 16, februarja do aprila 15, maja in junija 14, julija pa po 13. Dobivala je splošno meso srednje kakovosti. Konrad Zugman je izpovedal, da je kupil stare krave po 5, januarja meseca pa po 4.50. Aprila meseca da je prodajal meso po 10—12, potem pa po 8—12. Izpovedbe ostalih zaprisežencev se v glavnem krijejo z navedenimi. Sedli so predlogi posameznih zagovornikov; popoldne sta se zaslislala strokovnjaka nadsvetnik Hinterlechner in Rebešek iz Celja, nakar so spregovorili zagovorniki, ki so naglašali, da so mesarji pod težo najrazličnejših davščin zelo prizadeti v izvrševanju svoje obrti. Razprava ob času poročila še traja.

□ Blagoslovitev in otvoritev nove banovinske ceste. Dela na novi banovinski cesti Sv. Ožbal—Kapla ob Spodnji Čermenici gredo h koncu ter se bo izvršila slovesna blagoslovitev in otvoritev navedene ceste dne 9. avgusta.

□ Drava naplavlja njegovo truplo? Dne 9. t. m. je utonil v Dravi 21letni absolvent ljubljanske tehnične šole Josip Suster; je kostanjevih las, podolgovatega obraza, gladko obrat ter z zlatim zobom v zgornji čeljusti. Truplo pokojnikovo so baje videli v ponedeljek zvečer pri Sv. Janžu, katere vesti pa ne moremo do časa poročila kontrolirati. Glede najdbe trupla naj se blagovolji obvestiti mariborska policija.

Zagorje

Prejšnji teden so pričeli pri rudniku tudi na separaciji obratovati na tri periode po osem ur. Ob tej priliki je dobilo nekaj potrebnih delavcev delo.

V najkrajšem času prične graditi tukaj trdka »Novak« iz Ljubljane nadvoz nad sedanjo cesto od Podskale do trgovine g. Mihelčiča. Spodaj bo namreč podaljšana sedanja proga široke železnice. Vodstvo, ki bo nadzorovalo in vodilo delo, je že tukaj. Na delo čaka nad 60 delavcev, sprejelo jih bo pa podjetje kvečjemu do 30, med tem ko se čuje, da bo trdka zaposlila okrog 20 svojih delavcev. Apeliramo na merodajne faktorje, da podvzamejo potrebne korake, da dobe najprej domači brezposelni delavci delo.

Velika vročina in suša vlada pri nas, dežja pa od nikoder, ki bi bil tako potreben. Nastopila je pa prava sezona za kopalec, ki jih je izredno veliko letos pri Savi. Pogreša se pa zelo primerno kopališče v Zagorju, ker je Sava le predaleč in nevarna.

Poznavalci vedo:

ni nobene boljše in obenem zdravjeje prave kave, kot je od kofeina osvobodjena kava Hag!

Celje

□ G. Marjan Marolt, umetnostni zgodovinar, je danes odpotoval v Dalmacijo na oddih in v študijske svrhe. Želimo mu okrepanega povratka.

□ Neznesna žiriska vročina je vsekakor prekosila ljubljansko, kajti od tam poročate, da ste imeli najbolj vroči dan 32 stopinj Celzija v senci, dočim imamo v Celju že več dni, ko je kazal toploter v senci 37 stopinj. Ko je zadnjič padla vročina na 20 stopinj, so se nečne dame že zavijale spet v kožuhe. Poleg vročine pa je zavladala v Savinjski dolini tudi takšna suša, da se sadeži na polju ausijo. Krme ne bo, drugih pridelkov ne bo, edina nada bo menda banovinska pomoč. Mogoče bo hmelji potegnili, ker ga bo premalo, zlasti če je tudi v drugih hmeljskih pokrajinah takšna suša. Edina tolažba za revne meščane so savinjske kopeli, ki pa so tudi že postale tako vroče, da dosti ne zaležejo. Bolehni na pljučih in revmatizmu pa bi se mogli pri nas sijajno kurirati pod pogojem, da bi imeli čas in denar, da pridejo na letovanje, in pod nadaljnjim pogojem, če bi bodisi občina ali kdo drugi dal napraviti utočje za kopanje, in bi ne bilo treba toliko pisanega gledanja, ker se vse vprek slači po travnikih na obrežju in dela škodo raznim posestnikom. Morebiti bo kedaj bolje.

Trbovlje

Nihče ga ne mara, namreč mostu pri kolodvoru, ki je bil do sedaj privatna last in se je pobirala mostnina. Banovina ga je najprej izročila naši občini, a ta se ga je ubranila z rekurzum na ministrstvo. Včeraj, v torek, pa je bila tu velika seja obč. odborov Sv. Jurja pod Kumom in domačega, ki b. naj po naročilu banovine prevzela most, a odborniki so zopet odklonili in izrazili željo, da banska uprava sama most prevzame in popravi, ker ima večja sredstva v take namene. Razumljivo, da se vsak brani razdrapanega mostu, ki bo vsled vednih popravil povzročal velike stroške.

Novega kaplana smo dobili: g. Korbana Franca, novomaški iz Maribora.

Nedeljski sportni program

Ne bo še počitnic, sportnih namreč. Nasprotno pred ljubljanskim občinstvom se bo vršila predzadnja ligin tekma z izvenljubljanskim klubom. Samo še Gradjanski igra, pa bo konec za letos tekmovalcem, ki je razgibalo naše sportno občinstvo. Zato bosta po ravno ti dve zadnji tekmi tudi najbolj zanimivi.

Hajduk nastopi v nedeljo proti moštju, ki ima letos veliko smolo. Z malo sreče bi morala biti že danes Ilirija med prvimi štirimi klubi. Zato bodo po letošnje tekme dobra šola za prihodnje leto. Naši klubi se sedaj bore le še za prestiž. Tudi to je zanimivo. Ponosnemu zmagovalcu prošle nedelje pokazati, da v Ljubljani ni tako lahko zmagovali, to je sedaj dolžnost igralcev Ilirije.

Moštvo našega prvaka goji približno isto igro kakor Hajduk. Predvsem ima ravno tako mehak napad kakor Hajduk. Edina izprememba je Dobrič, ki je poznan zlasti v Zagrebu in Splitu kot eden naših najnevarnejših napadalcev. Vkljub temu, da je Hajduk favorit, ne bo odnesel tako lahko vse štiri točke iz Ljubljane. Treba bo pa borbe, seveda premišljene, da ne bodo igralci nasadali najbolj primitivnim trikom, ako hočejo doseči ugoden rezultat. Ne smemo pozabiti, da smo Hajduku velike dolžni. Ni manj kakor poraz 14:0 je popraviti!

V Zagreb pa potuje moštvo Primorja, kjer nastopi proti Concordiji. Težka naloga čaka Primorje. Agilni igralci Primorja bodo pa gotovo v Zagrebu proti Concordiji bolje odrezali. Zakaj? Concordia igra skoro isti sistem kakor Primorje. Vsi napadi so zgrajeni na prodore.

NE SAMO NOGOMET!

Poleg nogometa, ki spada prav za prav že na počitnice, bomo imeli tudi izrazito letno prireditve. V kopališču Ilirije nastopi pavalna ekipa graškega GAC kluba, ki uživa v vseh sportnih panogah velik sloves. Saj smo ravno prošle leto gledali nogometna teža kluba, ko so se vračali z uspešne turnee po Afriki. V Avstriji uživajo tak sloves kakor nogometaši tudi plavalci. GAC spada med vodilne klube v Avstriji. Plavalni sport je sicer zelo popularen, toda plavalnih tekem, zlasti še mednarodnih klubskih, smo imeli še zelo malo. Edini FTC iz Budimpešte je že nastopil proti našim plavalcem. To ni bila prav zaprav borba, ker so Madjari veliko pred nami. Sedaj pa pride klub iz Grada, ki ima izborne plavalce in waterpolo igralce, in ne prekaša naše za cel razred, kakor je to bil slučaj z Madjari. Zato bo v nedeljo lep dan za plavalni in nogometni sport.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Cetrtek, 16. julija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Dr. Uloga: Gimnastična ura — 20.00 Dr. Campa: Casnik in časnikarstvo — 20.30 Violinski koncert g. Rupla: — 21.30 Ameriške pesmi, poje g. Banovec, pri klavirju g. Sivice. Petek, 17. jul.: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Gdč. C. Krekova: Gospodinska ura — 20.00 Vremenska napoved — 20.30 Prenos iz Beograda — 21.30 Casovna napoved, dnevne vesti, sport.

Drugi programi

Petek, 17. julija:

Belgrad: 19.00 Koncert Radio ork. 19.30 Vokalni koncert. 20.30 Komorna glasba. 21.10 Vokalni koncert. 21.40 Radio orkester. 22.30 Jazz glasba. — Zagreb: 12.30 Plošče, 20.30 Beograd. — Budapest: 12.05 Orkestralni koncert. 17.30 Dunajske pesmi. 19.00 Ciganski orkester. 20.15 Drama, nato jazz orkester. — Dunaj: 19.40 Neapeljska glasba (plošče). 20.10 Orkestralni koncert. 22.00 Večerni koncert. — Milan: 12.00 Pestrta glasba. 21.00 Pester koncert. — Oslo: 20.00 Orkestralni koncert. 22.05 Koncert. — Praga: 19.35 Orkestralni koncert. 21.30 Violinski koncert. 21.15 Koncert. — Rim: 13.10 Lohka glasba. 17.30 Orkestralni koncert. 21.10 Plošče. 21.00 »Graf Luksemburske, opereta. — Berlin: 20.00 Leipzig. 21.15 Vesel večer. 22.20 Plesna glasba. — Katovice: 20.15 Koncert. 22.20 Lahka glasba. — Toulouse: 12.45 Simfonični orkester. 19.45 Violinski koncert. 20.30 Plesna glasba. 22.00 Orkestralni koncert. — Stuttgart: 20.30 Orkestralni koncert. 21.45 Ruske cerkvene pesmi. 22.35 Plesna glasba.

Moderni Babilon

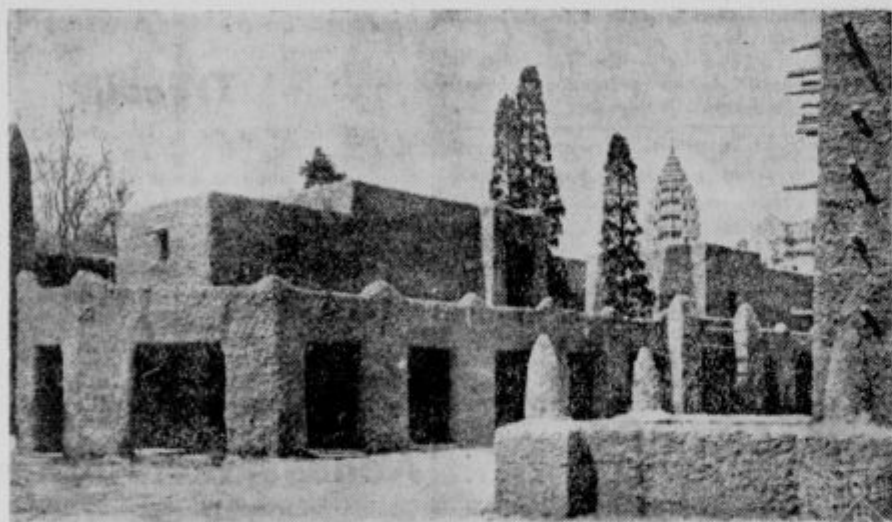
Par vtisov s pola

Skozi Tirolsko se vozeč, sem misli na presenetljivo tesno zvezo tamkajšnje kmečke pa meščanske arhitekture. Mestne hiše so vsaj ljudske proporcije še ohranile, hoteli se trdo drže mode rezljanih altanskih hodnikov in še betonske tovarne imajo nekakšen specifično tirolski značaj. Človek dobi tako neki sila enoten vtis o tej deželi, kakor morda malokje v Evropi, kjer skušajo na umeten način dati meščanski arhitekturi individualen »narodni značaj«, ki pa je največkrat zmes vsega mogočega in prisiljenega, nenaturnega.

Švicarji so izredno bogati ljudje. Mislim, da zato, ker znajo umno delati reklamo za tujski promet in tuje poštene dreti. Če si kje na katerem kolodvoru kupiš sandwich ali popiješ čašo piva, čuješ račun, da ti zapre sapo. Za nekaj ur smo se ustavili v Baslu in videli slavni Rhein, zoološki park, ki je med najimunitnejšimi v Evropi in krasno mesto, ki pa ni kdovekaj moderno misleče, sodeč po arhitekturi in stilu lepakov. Zanimala me je nova cerkev sv. Antona, poizkus izraziti gotiko misel v najmodernejšem materialu in betonskem stilu. Teoretski bi človek mislil, da bo to neuspeh poiz-

povzpel v omotično višino po njem, kakor v bližino božjo.

Najlepši čas francoske umetnosti je bil čas romantike in zgodnje gotike in ta se je zlasti v arhitekturi in z njo združeni plastiki izživil. V Trocaderu so napravili odlitki romanskih timpanov iz Južne Francije več kot močan vtis. Nekako blizu smo danes tej dobi. Prepričani idealistični duh veje iz njenih, formalno neverjetno strogih, a monumentalnih del. Ko v Louvreu zapustiš Egipčane, Asirce in Grke in stopiš v romanski oddelek — ej, to vam je bila ogromna umetnost! Že gotika je nekaj bolj mehkužna, renesansa v tej zvezi ne napravi kdovekaj vtisa, prisiljeni barok in formalistični francoski klasicizem pa ti začne naravnost presedati s svojo izlizenostjo in duševno praznoto. Še mimo Tiana, Lionarda, Greca, Rembrandta greš nekam mirno mimo, če si se bil prej kaj potopil v stare, in komaj da te Michelangelova sužnja še malo streseta iz mrtvila. Čutni duh novega veka, kako si vendar plitev napram mogočnim delom antičnega in srednjeveškega idealizma, kako prazno je tole morje osebnosti in imen novega veka napram orjaški, kolektivni,

Sudanski oddelek na kolonialni razstavi v Parizu.

kus, arhitekt te cerkve pa je brez eklektike prav zares nekaj imponantnega in celo religioznega napravil.

Od Basla do Pariza je precej enolična krajina, redka mesta so nemška in imajo tuptat nemška imena, katera pa Francozi po svoje izgovarjajo (Mühlhausen, Mulhouse — mülluz, Feldkirch — felkürš). Neka gospa nam je pravila o tamkajšnji nemški iredenti. Rano v jutro smo došli v Pariz, moderni Babilon, ki si ga vsak človek želi enkrat v življenju videti. Če si nekoč v gimnaziji par semestrov lenaril ob postranskem predmetu francoščine in po poti gledal v Polyglott-Kunzeja, se motiš, če misliš, da boš koga kaj razumel, dasi tebe nemara še kdo razume. Tudi sicer je neznanski sitno, če se moraš sam učiti hoditi po Parizu in se vsak hip nadejaš smrti pod enim izmed stotine avtomobilov, ki kakor lava dero čez križišča. Človek nečnejših živcev ne prenese takšnega »prometa« dlje časa, in še par dni potem,

† Nadškoj Söderblom. V Upsali je umrl švedski protestantski nadškoj Söderblom, star 63 let. Pokojnik se je veliko trudil za združenje kršč. cerkva in mirovno misel; vodil je cerkveno konferenco v Stockholmu. L. 1930 je prejel Noblovo nagrado.

ko si zopet doma, ti šumi v glavi. Ljubljano pa smatraš potem za eno najtišjih mest. No, ne manjka se Slovencev tam doli (tudi v Baslu, Buchsu smo jih našli). Našel sem arh. Oražma, Plečnikovega učenca, ki sedaj prakticira pri Corbussierju, slovenskega Paganinija Mičla Ruplja in zvečer v Cafe du Dome na Montparnassu še idealista Pilona. Kajpak je bilo treba najprej vzeti avto in se ogledati po operi, zlešti v stolp Notre Dame, posetiti Saint Chapelle, videti Seino, Louvre, Etoile in Concorde, Trocadero in Eiffla.

Notre Dame napravi ogromen vtis kot arhitektura. Pošasti vrhu stolpa, ki simbolizirajo po srednjeveški ukročene strasti in grehe, smo slikali. Babilon se je razgrnil pred nami v nedogled in v jutranjem solncu je bila cerkev Sacre Coeur na Montmartru kakor bel golob. Še nikdar nisem srednjeveške umetnostne misli tako močno mogel doživeti kakor na tem stolpu. S kakšno silo je tu človek oživel in ukrotil, zgnedel materijo, da je izgubila svojo materialnost in postala sam duh, ki se roga vsem naravnim silam in zakonom! Kamen je polagal na kamen, ga rezljal v simbole kakor testo in se

anonimni umetnosti starih! Zgolj ideja jim je plula pred očmi, za njo je človek-oseba brez sledi izginil, ko ji je dal posodo.

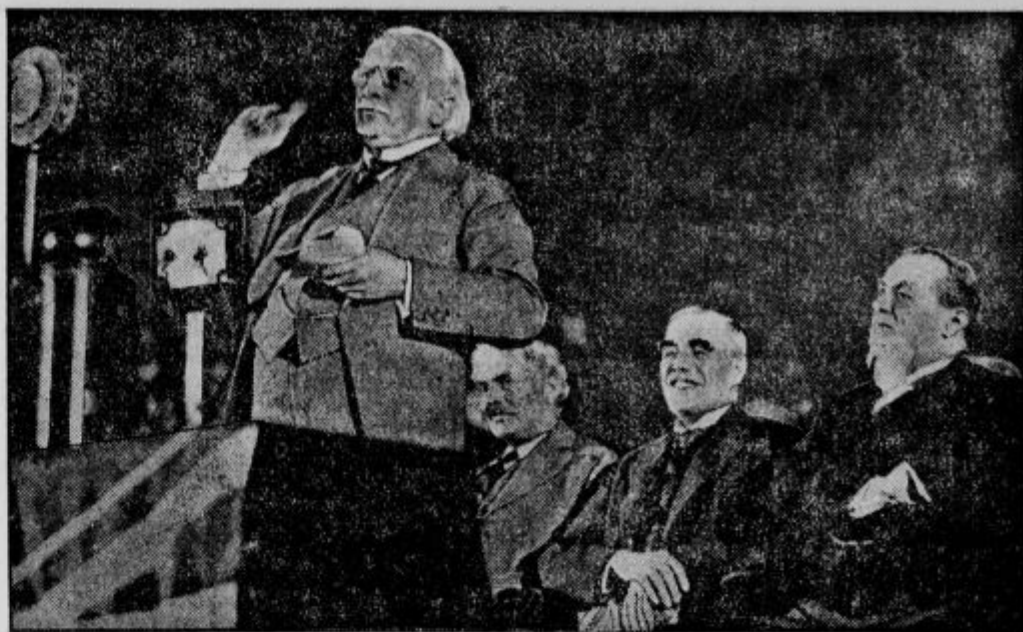
Videli smo tudi ljubki srednjeveški muzej Cluny, vzhodnjazijsko plastiko v muzeju Guimet — indijska in vzhodnjazijska umetnost imata sila mnogo skupnega z našo srednjeveško, dasi nam je njun izraz in duh precej tuj — obiskali etnografski oddelek v Trocaderu in skočili na Eifflov stolp, ki je šele v času radia in reklame dobil nekakšen smisel. Ponoči je kakor silen zlat vodomet.

Razstavnici saloni precej razočarajo. Francoz se kar ne more odtrgati od čutnega impresionizma, čuti se silna utrujenost in strahotna neenostnost, nobena večja sila ne moli glave iz povprečne duhovite praznote in — brez zamere, tudi kiča. Plitva dekoracija postkubistov, formalizem neoklasicistov, v stotič premleti Cezanne, Courbet, Ingres, večidel pa še vedno impresionistični, francosko dekorativno prirejeni barvni akord. Originaliteta je že kar nekaj smešnega. Vesel si par ruskih slik, tudi severni narodi in pa Azijati se pojavljajo. V operi je glavna reč orkestrski aparat, dekoracija, pa balet, seve, kar se da gol in izmaličen. Pevec nimajo kdovekakšnih. Koncertni programi so menda že tudi siti debussyjanizma in kažejo mnogo predklasikov XVIII. in XVII. stoletja, zlasti pa Musorgskega, Prokofjeva, Skrjabinina, Stravinskega, Honeggerja, Milhauda, posebno velik je — kolikor sem spoznal iz koncertnih programov pičlega tedna, Bachov kult. Vrag nas je nesel celo v Folies Bergere, ki na vsak način zasluži to ime. Pravijo, da je ta spektakel le za tuje. Pa je pristno francoski dekadentni duh našega propadajočega zapada v njih. Začelo in nehalo se je z goloto, baleti so okvir vsem nesmiselnim scenam in prizorom, preračunjenim na brzi cekt presenečenja in čudovitosti po vseh pravilih izvenestejskega in izven-umetnostnega. Enkrat platno in kinematograf, stroji, ki se gibljejo v taktu godbe, potem umor, kmečka idila, avtomobilist, ki se norčuje iz Italijanov in Nemcev, girli, posejani po zavesi kakor rože, vratolomna akrobacija — no, pošten Kranjec je take reči sit pred prvo pavzo in bogme začne spoštovati naše male razmere, ki jim še ni toliko zmanjkalo idealizma, da bi se mogle odkrito norčevati iz umetnosti in zdrave estetske resnobne. Francoski rafiniran okus pa ogromen neokus in budalost si v tej mavrici barv, ritmov in čutnih, seksualnih dražljajev podajajo roke.

—o.—k.

Zgodba o ukradenem dežniku

Neka francoska gospa* je minole dni v Chicagu doživela to-le: »Nekega dopoldneva je v eni izmed tamkajšnjih cerkva pozabila svoj dragoceni dežnik. Ko se je čez malo časa vrnila, ga ni več našla. Ker ji je bilo mnogo do dežnika, je v listih objavila oglas, v katerem je prosila osebo, ki bi bila vzela dežnik, naj ga proti odškodnini vrne. Uspeh — nikak. Sedaj se je gospa zatekla na policijo, kjer so ji rekli, da bi bila mogla vnaprej vedeti, da se noben čikaški tat ne bo izdal zaradi večje ali manjše nagrade; tako otročji niso. Naučili so jo, kako naj napravi. Naslednji dan je izšel v listih naslednji oglas: »Oseba, ki so jo priče videle, kako je v cerkvi ukradla dežnik, se poziva, da dežnik vrne, drugače jo ovadim policiji.« Na ta poziv je prejel urad za izgubljene stvari 42 dežnikov, med katerimi je okradena gospa svojega kmalu našla.

Stari Lloyd George govori na ogromni prireditvi za svetovni mir v Londonu. Za njim sede od leve na desno: ministrski predsednik Macdonald, sir William Robertson in vodja konservativcev Baldwin. Shodu je prisostvovalo nad 10.000 ljudi in vsi politični voditelji.

Vsak sam svoj zdravnik

Uspehi Slovencev Kojca v Berlinu

Berlinski mesečnik »Revue des Monats« prinaša v svoji 10. številki tek. leta članek o izrednih uspehih zdravstvenega pedagoga Kojca, ki deluje v Berlinu, a je Slovenec, doma iz Središča ob Dravi. List objavlja tudi Kojčevo sliko.

O Kojčevem načinu zdravljenja pravi članek, da nadaljuje in zaključuje pot nemškega zdravnika Messmerja, abbé-ja Faria, Angleža Braida in Francoza Charcota, ki so v zdravstvu prelomili z materializmom in vrnilo veljavo človeški volji, zdravnikovi zavestni sugestiji. Koje je šel korak dalje od njih in je pritegnil kot glavnega činitelja bolnikovo lastno voljo. On ne zdravi sam neposredno, marveč vzgaja ljudi, da se s svojo voljo zdravijo sami. Samo posredovalec je, ki ima nalogo, »da smotno, po sili lastne volje preobrazi bolnikovo domišljijo v stvariteljsko voljo za ozdravljenje.«

Bolnikova podzvest — pravi člankar dali — je Kojcu brezpogojno prvotni del človeške

gubila hudo arthritis v nogah in znake starostnega propadanja.

Koje se v veliki meri poslužuje zdravljenja s postom. Ker telo ne dobiva hrane od zunaj, začne polagoma uporabiti sesedline in strupene snovi, ki so se v teku let nabrале v njem; tako se sam iz sebe čisti in pomlaja. Kojčeve postne kure trajajo dva do štiri tedne (v enem slučaju celo 36 dni!), ne da bi se bolnik pri tem kakorkoli počutil slabo. Nasprotno pospešuje post delavnost duševnih sil, ker v veliki meri razbremenjuje telo. Tako postaja post učinkovit duševni zdravilni činitelj.

Na prvi pogled je umevno, da utegne biti ta Kojčeva zdravilna metoda ogromnega pomena za zdravljenje alkoholikov, morfinistov itd. Kojce bolniku ne »odtegne«, ne »prepove« omamila, marveč vodi in osredotočuje njegovo voljo v to, da začne iz sebe samega prej nepogrešljivo omamilo studiti in sovražiti, da mu omamilo ne vzbuja več užitka, marveč odvratnost, stud. Strast se torej ne zatre s silo, se ne odstrani, marveč se v sebi sami izprevrže v svoje nasprotje — postavi takorekoč na glavo!

Koje deluje, kakor rečeno, v Berlinu, in to pod zdravniškim nadzorstvom.

Tako članek v navedeni reviji. Člankar se je podpisal samo z »—er«.

Neviden gost

V gradu Houth-Castle pri Dublinu, domu gospodov Gainsford St. Lawrence, opazi gost pri obedu naslednjo posebnost: Na čelu mize je pripravljen pribor za eno osebo, zraven prazen naslonjač. Ko dospo vsi gostje na svoje prostore, premakne sluga stol in se pokloni, kakor bi prosil nevidno osebo, da sede. V teku obeda se sluga vedno ozira tudi na nevidnega gosta in mu streže ter izmenjava pribor kakor ostalim. Ko je obed končan, se sluga približa nevidnemu gostu, premakne naslonjač in se spoštljivo prikloni; kakor da bi pozdravil odhajajočo osebo. Nato vstanejo izza mize tudi ostali gostje.

Ta posebnost irskega dvorca je stara že 250 let. Tedaj se je — kdove zakaj — sprla s svojci neka članica grajske družine in zapustila grad. Ob odhodu pa je velela, da mora biti zanj vedno pogrnjeno za rodbinsko mizo, vse do konca dni; v nasprotnem slučaju bo prišlo nad grad njeno preklestvo in največje nesreče. To zahtevo potomci zvesto izpolnjujejo vse do danes — in časnikarji ob sušnih dneh to notico vedno znova spravijo na dan.

Nevarno skrivališče

Dva nemaniča — Italijan Grossi in Romun Lotos — sta se v Antverpah kradoma vkrcala na francoski tovorni parnik »Platon«. Toda parnik je nakral premog in oba nesrečnika bi se bila skoraj zadušila. Hočeš-nočeš sta morala na plano, a v ta namen sta si morala skopati skozi premog 12 m dolg rov. Črna kakor zamorca in vsa izčrpana so ju odvedli pred kaptana, ki je nato velel pristati v Cherbourgu, kjer so možakarja izročili oblastem.

Demonstracije za razorožitev v Londonu. Demonstracij so se udeležile mnogostevilne organizacije.

aupati, da se malo nista podvomila. Zopet
in poskusila skakljati dalje.

39.-

Vrsta 4541-05

Ti lahki in higijenski čevlji so potrebni Vašim malčkom, kadar nastopijo poletni dnevi. Evo jih, neverjetno so poceni iz belega lanenega platna z gumi podplatom.

KREMA: bela, rjava, drap
v lončkih Din 6.—
v tubah „ 4.—

KAMEN za čiščenje
v vseh barvah . . . Din 3.—

Za soparne dneve

V poletnih soparnih dneh obuvajte lahko, udobno in zračno obutev, da Vam noge preveč ne trpe. V ta namen Vam najbolje služi naša platnena obutev. Proizvajamo jih v veliki množini raznih vzorcev v raznih modernih barvah.

Privoščite si udobnost, ki Vam jo nudimo.

Rata

49.-

Vrsta 4238-37

V hiši, na vrtu in na polju rabite te platnene čevlje sive barve. Lahni so, zračni, udobni in poceni.

49.-

Vrsta 4438-00

Platneni čevlji za gospode iz belega sivga ali rjavega platna z gumičevim podplatom.

69.-

Vrsta 2145-09

Ženski platneni čevlji sive barve z gumičevim podplatom in nizko peto. Pripravili smo Vam jih za vsakdanjo potrebo, ker so zelo praktični, pa obenem trpežni.

99.-

Vrsta 1735-76

Specijalni tenis čevlji z močnim podplatom in elastično peto. Nosijo se z letno obleko, na morski obali so pa vsakdanja potreba.

199.-

Vrsta 0675-68

Luknjičasti čevlji zelo okusni z elastičnim podplatom, ki Vam zagotavlja nenavadno udobno in prijetno hojo. Neobhodno jih potrebuje vsaka ženska v poletni dobi.

49.-

Vrsta 4235-37

Čevlji za tenis iz belega platna s podplati iz usnja ali z vulkaniziranimi podplati. Ti čevlji se vsakodnevno zelo nosijo, zlasti v toplih krajih.

99.-

Vrsta 1137-03

Poletni nizki čevlji iz belega ali sivga platna. Zelo so lahki in udobni. Sivi so za vsak dan, a beli za sprehod.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devot vrtic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službo dobe

Iščeta se za 1. avgust, za malo rodbino na Sušaku dve dekletki kot kuharica in sobarica

ki bi opravljali vsa hišna dela. Začetna plača 400 in 350 Din. Upošteva se samo dekleta z dobrimi spričevali. Naslov se dobi v upravi »Slovenca« pod št. 7933.

Trgovski vajenec

krepak in zdrav, s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. — Jos. Bruss, Dolenji Logatec.

Apreter

za damske klobuke, dobro izvežban, ki se razume tudi na lustriranje — se sprejme. Pismene ponudbe na oglasni oddenek »Slovenca« pod »Apreter« št. 7901.

Vrtnar. vajenca

s popolno preskrbo takoj sprejemem. Ivan Bizovičar, trg. vrtnarstvo, Kolesarska ulica 16, Trnovo.

Tapetnika

prvovrstnega, za fina dela — sprejme A. Amann, tovarna pohištva, Tržič.

Premogovnik Oplenac

pri Arandjelovcu v Srbiji sprejme več delavcev rudarjev, v prvi vrsti ne- oženjenih.

Mizar. pomočnika

iščem. Anton Zakrajšek, Srobotnik, p. Vel. Lašče.

Službe iscejo

Kuharica

čista, varčna, išče mesto v župnišče. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8003.

Službo služe

iščem — najraje v Ljubljani. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8028.

Absolventinja

trgovskega tečaja, z enoletno prakso, išče mesto v pisarni ali kot blagajničarka. Je vestna in poštena. Nastop takoj ali s 1. avgustom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Resna in marljiva«.

Vzgojiteljica

otroška vrtnarica išče mesto. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8032.

Prodamo

Dve parceli

po 700 m² prodam po ugodni ceni. Vrt popolnoma urejen. Izve se Černetova ulica 32, I. nadst. Ljubljana 7.

Wanderer limuzino

malo, prodam ali zamenjam z večjim. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 7937.

Pianino

prodam. Naslov pri »Slovenca« pod št. 8009.

Črn pianino

ceno prodam ali posodim na dom. Zima, Wolfova ul. 10/L.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Vinsko sesalko

kompletno, dobro ohranjeno, kupimo. Ponudbe pod Ljubljana, predal 35.

Stanovanja

Stanovanje

v novi hiši na Dolenji Pirošici pri Cerzejah, se odda skoraj brezplačno. Martin Pleterski, Cerkije ob Krki.

Snažno sobico

oddam takoj solidni gospodini. Resljeva c. 26.

Stanovanje

oddam s 1. avgustom t. l. Trisobno, solnčno, moderno in z vrtom. Cena Din 1200 mesečno. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 7964.

Prazna soba

se takoj odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8030.

Posredstva

Stavbne nasvete

daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Ako imate 30.000 Din

Vam damo parcelo in Vam zidamo dvostanovanjsko podkleteno hišo 5 minut od cestne železnice. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8029.

Hišico

na Gorenjskem prodam za 17.000 Din. Ponudbe pod »Pripristo« št. 8031.

Vnajem

Trgovino

z mešanim blagom, delikateso in vinotoč takoj oddam v Ljubljani. Na željo s koncesijo in stanovanjem 2 sob in kuhinje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Najemnina nizka« št. 7998.

Pouk

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prosimo št. 16 zastoni. Pišite ponil!

Glasba

Kupimo glasbila

(Blechinstrumente), 20 kovsov, za sestavo godbe. Instrumenti so lahko rabljeni, a dobro ohranjeni. Ponudbe naj se pošljejo na župni urad Trpanj — Dalmacija.

Učitelj glasbe

sposoben, ki bi bil voljan prebiti počitnice — dva, tri mesece — v morskem kopališču v Trpanju — se išče za poučevanje novih godbenikov proti brezplačni hrani in stanovanju. Ponudbe naj se pošljejo na župni urad Trpanj, Dalmacija.

Razno

»Javor«

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani. v novi palači Vzajemne zavarovalnice.

Vsakovrstno

zlato kupiti

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Tvrdba A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24, odda najceneje vse vrste plenično moko in druge mlevske izdelke.

Zahtevajte cenik!

Dijaki

ali dijakinje iz dobrih hiš, sprejme inženjerska rodbina v lastni solnčni vili z vrtom. Gospa bivša učiteljica, višješolac v hiši kot pomoč pri učenju, dobro nadzorstvo, klavir, na željo konverzacija v 4 jezikih, cene zmerne, oskrba dobra. — Vprašati pod »Inženjer« v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Kovčki

za potovanje, ročne torbice, aktovke, listnice, denarnice, nogometne žoge, nahrbtnike, sportne pasove itd. nudi v največji izbiri, najnižji ceni, Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

Kopalne hlače

od 9 Din naprej dobite pri »Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta št. 19. Poštna naročila točna.

Starejšim

damam in gospodom ponujam udoben dom v moderni vili v Mariboru, z vsem komfortom, vrtom, celo dobro prehrano in skrbno postrežbo, dom. zdravnikom, biblioteko. — Krasne solnčne sobe, vrt, umerjene cene. Interesenti vprašajte pod »Samski dom« v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Inserirajte v 'Slovenca'

Odjemalcem izven Zagreba

Največja trgovska in odpremna tvrdka:

Kastner & Ohler

Zagreb.

Ako še nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga. Čez nekaj dni ga boste imeli v rokah brezplačno.

60 dobrih delavcev 6 zidarjev in 10 tesarjev

sprejme takoj gradbeno vodstvo
ING. JOSIP DEDEK — ZASIP PRI BLEDU.

Redna stolica

lahka in naravna, brez bolečin in driske, se doseže z uporabo staroznanih KROGLJIC IZ KRVAVINE.

Domača cascara To izvrstno domače sredstvo čisti želodec, urejuje stolico, zmanjšuje lenost in natrpanost črev. Cena škatljice močnejših 12 Din, cena škatljice slabših 10 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb. Jelačićev trg 20. Dobiva se v vseh lekarnah.

Čajno maslo

prvovrstne kakovosti, vedno sveže in po najugodnejših cenah Vam nudi tvrdka

Julij Zupan

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 35

Za slaščičarje

Najfinejša nougat masa in modelir marcipan, kilogram po 60 Din, nudi tvrdka

FRAN DOLINAR,

Poljanska cesta 19, Ljubljana.

Zahvala

Ob prebriski izgubi našega srčno ljubljenega soproga, očeta in starega očeta, gospoda

Ivana Bajde

I. aranžerja Mest. pogrebneга zavoda

izrekamo tem potom vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali krasno cvetje ter nas tolažili v težkih urah, našo najiskrenejšo zahvalo.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 20. julija 1931 ob 7 v farni cerkvi Sv. Petra.

V Ljubljani, dne 15. julija 1931.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

ZAHVALA

Ob pretežki in nenadomestljivi izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega preljubega

ŽIVKA

pravnika

ne najdemo besedi, da bi se zahvalili vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in našim dobrim sosedom za mnogobrojne izkaze sočutja, vence, kite cvetja in spremstvo na zadnji poti. Akademski pevski zbor, društvo slušateljev juridične fakultete, akademsko društvo Jadran in Sokol II. so počastili na prisrčen način spomin svojega sodelavca. Ginjaivo je bilo slovo tovariša ob odprtem grobu in izrazi ljubezni njegovih zvestih prijateljev. Pravo prijateljstvo se po kaže v nesreči. — Bodi izrečena tem potom vsem najsrčnejša hvala!

Prosimo, ohranite našega nepozabnega ljubljenca v prijaznem spominu.

Ljubljana, dne 15. julija 1931.

Neutolažljivi dr. Živko Lapajne-jevi.